

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΡ. 59

ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ)

ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
(18 ΜΑΪΟΥ 2005)

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΛΟΓΟΙ · ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ · ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΤΕΖΑΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ)
ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΡ. 59

ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

JOHN P. ANTON

(ΙΩΑΝΝΗ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ)

ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
(18 ΜΑΪΟΥ 2005)

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΛΟΓΟΙ · ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ · ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΤΕΖΑΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

© Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Τομέας Φιλοσοφίας 2006

ISBN: 960-233-170-4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόσκληση	9
2. Πρόγραμμα Αναγορεύσεως	10
3. Προσφώνηση του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Καθηγητή Γεωργίου Ηλ. Δήμου	11
4. Έπαινος (Laudatio) στον Καθηγητή John P. Anton από τον Αναπληρωτή Καθηγητή Χρίστο Α. Τέζα	13
5. Ψήφισμα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	21
6. Κείμενο Αναγορεύσεως σε Επίτιμο Διδάκτορα	22
7. Δίπλωμα Επιτίμου Διδάκτορος	23
8. Αντιφώνηση του τιμωμένου Καθηγητή John P. Anton: «Πολιτική Παιδεία και Πολιτική της Παγκοσμιοποίησης» . . .	25
9. Curriculum vitae - bibliographia (του Καθηγητή John P. Anton)	37

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων οργανώνει τε-
λετή για την αναγόρευση σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλοσο-
φίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του

Καθηγητή κ. John P. Anton

(Ιωάννη Π. Αντωνόπουλου)

του Πανεπιστημίου της SOUTH FLORIDA (Η.Π.Α.).

Η αναγόρευση θα γίνει την Τετάρτη, 18 Μαΐου 2005 και ώρα
19.00,

στην Αίθουσα Λόγου και Τέχνης του Πανεπιστημίου
(Πανεπιστημιούπολη Ιωαννίνων).

Η παρουσία σας στην εκδήλωση θα μας δώσει ιδιαίτερη χαρά.

Με τιμή
Ο Πρύτανης

Καθηγητής Γεώργιος Η. Δήμου

Προσέλευση: έως τις 18.45

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων

**ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. John P. Anton**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Προσφώνηση από τον Πρύτανη Καθηγητή κ. Γεώργιο Η. Δήμου.

Παρουσίαση του έργου του τιμωμένου από τον Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Χρίστο Α. Τέζα.

Ανάγνωση του Ψηφίσματος του Τμήματος και των χειμένων της Αναγόρευσης και του Διδακτορικού Διπλώματος από τον Πρόεδρο του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Καθηγητή κ. Γεώργιο Χ. Μαυρογιώργο.

Περιένδυση του τιμωμένου με την τήβεννο της Φιλοσοφικής Σχολής από τον Κοσμήτορα Καθηγητή κ. Ερατοσθένη Γ. Καφωμένο.

Επίδοση των μεμβρανών από τον Πρύτανη Καθηγητή κ. Γεώργιο Η. Δήμου.

Ομιλία του τιμωμένου Καθηγητή κ. John P. Anton με θέμα:

«Πολιτική Παιδεία και Πολιτική της Παγκοσμιοποίησης»

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΗ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ κ. JOHN P. ANTON ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ

Κυρίες και Κύριοι,

Το Πανεπιστήμιο εξ ορισμού διαμορφώνει το θεωρητικό πλαίσιο εντός του οποίου συγκροτούνται οι όροι με τους οποίους τίθενται τα επιστημονικά ερωτήματα και παράγεται η γνώση. Στους τομείς των ανθρωπιστικών επιστημών και ειδικότερα στο πεδίο της φιλοσοφίας η «απορία» λειτουργεί γόνιμα, αφού ενεργοποιεί τις ικανότητες του ανθρωπίνου υποκειμένου και το ωθεί στην αναμέτρηση με την ιστορία του και το παρόν της ύπαρξής του.

Αυτός ο αέναος διάλογος με την ιστορικότητα της παρουσίας μας αποτελεί το προνομιακό πεδίο του φιλοσοφικού στοχασμού. Σήμερα, αισθανόμαστε ιδιαίτερη τιμή και χαρά για το γεγονός ότι βρίσκεται ανάμεσά μας ένας εξέχων διανοητής και ένας πολύπειρος πρεσβευτής της ελληνικής σκέψης στην αμερικανική ακαδημαϊκή κοινότητα.

Ο Καθηγητής Ιωάννης Αντωνόπουλος, ο οικείος και σεβαστός στη διεθνή φιλοσοφική κοινότητα John Anton, είναι ένας από τους σύγχρονους στοχαστές που συνέδεσαν το όνομά τους με μια εμβριθή ερμηνεία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, του νεότερου ευρωπαϊκού και του νεοελληνικού φιλοσοφικού στοχασμού. Με τα βιβλία του και τον μεγάλο αριθμό των άρθρων του στα σημαντικότερα διεθνή περιοδικά ο Καθηγητής Anton καθιερώθηκε ως ένας έγκυρος μελετητής της κλασικής σκέψης και ως ένας ευαίσθητος αναλυτής των φιλοσοφικών προβλημάτων της εποχής μας.

Παράλληλα, ο τιμώμενος διανοητής αποτελεί από τα μέσα του

20^{ου} αιώνα τον διαπρύσιο εκφραστή του κλασικού και του σύγχρονου ελληνικού πνεύματος στη διεθνή κοινότητα.

Ο Καθηγητής Anton, ο οποίος τιμήθηκε με υψηλές διακρίσεις όχι μόνον στη χώρα μας αλλά και στο εξωτερικό, έχει να επιδείξει επίσης μια αξιοπρόσεκτη αισθητική και εννοιολογική ανάλυση των αντιπροσωπευτικότερων «στιγμών» της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Επιτρέψτε μου όμως να υπογραμμίσω και να εξάρω, ως Καθηγητής της Παιδαγωγικής Ψυχολογίας, τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει σε διάφορες μελέτες του το έργο του Dewey, τον οποίο εντάσσει στην παράδοση του Σωκράτη. Με ιδιαίτερη προσοχή επίσης παρακολουθούμε τις μεθοδικές διασαφηνίσεις πτυχών της κλασικής αρετολογίας και τις συγκρίσεις που επιχειρεί με τη νεότερη φιλοσοφική αξιολογία.

Κυρίες και Κύριοι,

Ο τιμώμενος έχει ήδη καταθέσει στη διεθνή φιλοσοφική κοινότητα το «φιλοσοφικό του παλίμψηστο», όπως σημείωσε ένας μελετητής του έργου του, και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας να προτείνει την αναγόρευσή του σε Επίτιμο Διδάκτορα.

Ως Πρύτανης, καλωσορίζω τον στοχαστή, ο οποίος ταύτισε, όπως επισημαίνει ο ίδιος, την κριτική φιλοσοφική του γραφή «με τη μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά του Ελληνικού κόσμου». Ο πολιτικός ανθρωπισμός, στον οποίο αναφέρεται συχνά στις μελέτες του, αποτελεί ένα από τα σημεία που καθιστούν το έργο του κ. Anton μια πολύτιμη αφετηρία ερμηνευτικών προσεγγίσεων των σύγχρονων προβλημάτων.

Κύριε Anton σας καλωσορίζω στο Ίδρυμά μας.

Σας ευχαριστώ

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΤΕΖΑΣ

Αναπλ. Καθηγητής

ΕΠΑΙΝΟΣ (LAUDATIO)
ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. JOHN P. ANTON

Κύριε Πρύτανη,
Κύριοι Αντιπρυτάνεις,
Κύριοι εκπρόσωποι των Αρχών,
Κύριοι Κοσμήτορες των Σχολών του Πανεπιστημίου,
Κύριοι Πρόεδροι των Τμημάτων του Πανεπιστημίου,
Κύριοι Διευθυντές των Τομέων του Τμήματος Φιλοσοφίας,
Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας,
Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,
Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,

Ο τιμώμενος σήμερα καθηγητής Dr John P. Anton (Ιωάννης Π. Αντωνόπουλος) γεννήθηκε το 1920 στο Canton του Ohio των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής από γονείς μετανάστες, καταγομένους από την Αρκαδία. Τα εγκύκλια μαθήματα τελείωσε στην Ελλάδα (από το 1930 και μετά, Γυμνάσιο Δημητσάνας) και κατόπιν (από το 1939) φοίτησε στην Παιδαγωγική Ακαδημία Τριπόλεως, όπου ευτύχησε να έχει καθηγητή τον Ευάγγελο Παπανούτσο, με τον οποίο συνδέθηκε με στενή φιλία δια βίου. Η αλληλογραφία τους, πηγή εμπνεύσεως για τους νέους, περιλαμβάνεται στο προσφάτως εκδοθέν βιβλίο: *Το χρονικό μιας φιλοσοφικής φιλίας* (Αθήνα 2004). Ο John Anton παρέμεινε στην Ελλάδα έως το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, συμμετέχοντας ενεργά στην Εθνική Αντίσταση. Το πνεύμα της Αντίστασης υπό τη μορφή της αντίθεσης στον πόλεμο, στην εξαθλίωση και στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο μαζί με την υπόδειξη για μια δίκαιη και ανθρώπινη παγκόσμια κοινωνία διέπει τα δύο ουμανιστικά Μανιφέστα, τα οποία ο John Anton συνυπέγραψε μαζί με άλλους διανοούμενους κατά τη δεκαετία του 1960. Το ίδιο πνεύμα ώθησε τον John Anton σε πρωτοβουλία διαμαρτυρίας εκ μέρους ακαδημαϊκών δασκά-

λων κατά του δικτατορικού καθεστώτος της 21^{ης} Απριλίου.

Μετά την επιστροφή του το 1946 στις Ηνωμένες Πολιτείες ο John Anton σπούδασε φιλοσοφία, κλασική φιλολογία και κοινωνικές επιστήμες κοντά στους καθηγητές J.H. Randall, Jr., I. Edman και P.O. Kristeller, εκπροσώπους της πραγματιστικής προσέγγισης της φιλοσοφίας, στο Columbia University έως το 1954, οπότε έλαβε το δίπλωμα του διδάκτορος (B.A. το 1949, M.A. το 1950, και PhD το 1954). Κατά τη διάρκεια των σπουδών του είχε στενή συνεργασία και με τους επίσης μεγάλους καθηγητές του Πανεπιστημίου του Harvard, τον W. Jaeger, τον θεμελιωτή του Γ' ανθρωπισμού, τον K. von Fritz και τον E. Kapp. Σε όλους τους προαναφερθέντες, αλλά και σε άλλους, οφείλει, κατά την ομολογία του ιδίου (2001: 11.18*), ένα μέρος της όλης επιστημονικής του συγκρότησης, και μάλλον αναμφίβολα στον Werner Jaeger την αντίληψή του για ανάγκη, όπως έχει ήδη επισημανθεί, «στροφής της παιδείας προς την κατεύθυνση των ανθρωπιστικών σπουδών».

Η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία του καθηγητή J.P. Anton άρχισε και πριν από το 1954, αλλά κυρίως από τότε, όταν δηλαδή περάτωσε τη διδακτορική του διατριβή πάνω στην οντολογία του Αριστοτέλη. Η διατριβή αυτή με τίτλο *Aristotle's Theory of Contrariety* εκπονήθηκε, όπως συνάγεται και από τα προαναφερθέντα, υπό την εποπτεία των γνωστών ιστορικών της φιλοσοφίας J.H. Randall και I. Edman, αλλά έλαβε τη μορφή που έχει, κατά την ομολογία του ιδίου του Anton (2001:18), με την παρότρυνση και συμβολή του W. Jaeger και του K. von Fritz. Δημοσιεύθηκε το 1957 (στη γνωστή σειρά International Library of Philosophy, Psychology and Scientific Method) ταυτόχρονα από δύο εκδοτικούς οίκους (Routledge and Kegan Paul στο Λονδίνο, και Humanities Press στη N. York), αναδημοσιεύτηκε το 1987, ως paperback, από τον εκδοτικό οίκο University Press of America, και μεταφράστηκε σαράντα πέντε χρόνια αργότερα στα Ελληνικά από τον Νικόλαο Σ. Μελισσίδη και εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο Α.Α. Λιβάνη.

Στη διδακτορική του διατριβή ο καθηγητής John P. Anton διερευνά την αρχή της εναντιότητας στη φιλοσοφία του Αριστοτέλη, ο οποίος, κατά τον Anton (2001:15) "έδωσε στην αρχή της εναντιότητας [...] την πιο σαφή και κλασική διατύπωσή της". Η εναντιότητα λοιπόν συνδέεται με μια βασική αρχή της αριστοτελικής φιλοσοφίας, την κίνηση και

* Παραπομπή στη διδακτορική του διατριβή μεταφρασμένη στα Ελληνικά (βλ. πιο κάτω).

τη μεταβολή, ή – κατά τον Anton – την πορεία της μεταβολής (2001:40), με σημείο αναφοράς την ατομική ουσία, το "συγκεκριμένο καθέκαστο ή άτομον" (2001:41), που, κατά τον Anton, "βρίσκεται στο κέντρο της αριστοτελικής φιλοσοφίας της πορείας της μεταβολής" και οριοθετεί έναν "χώρο", τον ίδιον τόπον (2001:44, σημ. 15). Εντός αυτού του χώρου αναπτύσσονται και πραγματώνονται οι δυνατότητες της ατομικής ουσίας και λαμβάνουν χώρα όλες οι "επιμέρους μεταβολές, ποιοτικές, ποσοτικές και τοπικές" (2001:44), καθεμιά από τις οποίες "περιέχεται ανάμεσα σε δύο ενάντια", ενώ "η ίδια η ουσία περικλείεται ανάμεσα στους ενάντιους καθορισμούς της γενέσεως και της φθοράς, όρια της μεταβολής ως προς την ουσία.

Η κίνηση και η μεταβολή υπήρξε, ως γνωστόν, ένα θέμα που ιδιαίτερα απασχόλησε την αρχαία ελληνική σκέψη. Στην άποψη των Ελεατών ότι το *ὄν* είναι αμετάβλητο και ότι δεν υπάρχει κίνηση και μεταβολή ο Αριστοτέλης, αρνούμενος τη θεωρία του Πλάτωνα για τις ιδέες ως οντότητες αιώνιες και αμετάβλητες, αντέτεινε ότι υπάρχει κίνηση και μεταβολή και ότι "ή ἀρχή ὅτι ὑπάρχει μεταβολή πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ἀποδεδειγμένη ἀπὸ τὴν ἐμπειρία μας καὶ νὰ ἀποτελέσει τὴ βάση μας" (W.D.Ross, *Ἀριστοτέλης*, 97). Ο καθηγητής Anton προσήγγισε το θέμα της εναντιότητας κατά τέτοιον τρόπο, ώστε η κίνηση και η μεταβολή ή – κατ' αυτόν – η πορεία της μεταβολής ν' αποκτήσει και οντολογικό χαρακτήρα. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι το πνεύμα που διέπει τη σκέψη του Αριστοτέλη για κίνηση και μεταβολή και πρώτα απ' όλα η αναγνώριση της ύπαρξης των φαινομένων αυτών χαρακτηρίζει την όλη κοσμοθεωρία του καθηγητή John Anton.

Η απήχηση της διατριβής του John P. Anton ήταν ασυνήθης για μία διατριβή, όπως αυτό καθίσταται σαφές από τις πολλές κριτικές σε διάφορα διεθνή ειδικά περιοδικά (βλ. *L' Année Philologique* 30 [1959], σ. 18· 31 [1960], σ. 18), και είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώρισή του μεταξύ των ασχολουμένων με την ελληνική φιλοσοφία και την αρχαία ελληνική σκέψη γενικότερα. Ένδειξη αυτής της αναγνώρισης υπήρξε η βράβευσή του με το βραβείο Wurlitzer. Αλλά και ως προς την πνευματική πορεία του ιδίου είχε μεγάλη σημασία, διότι τού εξασφάλισε τα απαραίτητα εφόδια για μια εμβριθή μελέτη της αρχαίας φιλοσοφίας γενικότερα και της φιλοσοφίας του Αριστοτέλη και του Πλάτωνα ειδικότερα. Η φιλοσοφία αυτών των δύο αποτέλεσε έκτοτε κύριο μέλημά του.

Ο καθηγητής John P. Anton έχει συγγράψει δέκα βιβλία, από τα οποία τα δύο αποτελούν μεταφράσεις έργων του εκδοθέντων κατ' αρχάς

στα Αγγλικά. Εκτός από τη διδακτορική διατριβή του, τα σημαντικότερα συγγράμματα είναι τα εξής: *Naturalism and Historical Understanding* (1967)· *Δέκα Δοκίμια* (1967)· *Philosophy and the Civilizing Arts* (1975)· *Essays in Ancient Greek Philosophy*, τόμοι 5· *Critical Humanism* (1981)· *Ιερός Πανικός: Η Αυτοβιογραφία της Εύας Σικελιανού* (1992)· *The Poetry and Poetics of C.P. Cavafy* (1995)· *Categories and Experience* (1997), κ.ά.

Συνολικά έχει εκδώσει ή και έχει μεταφράσει μόνος ή σε συνεργασία με άλλους δεκαεπτά (17) βιβλία. Έχει συγγράψει πάνω από 115 άρθρα δημοσιευμένα στα εγκυρότερα ξένα και ελληνικά περιοδικά καθώς και σε συλλογικούς τόμους. Έχει συγγράψει περισσότερες από εξήντα επτά (67) βιβλιοκρισίες, που δημοσιεύθηκαν στα εγκυρότερα περιοδικά στους τομείς των ενδιαφερόντων του. Από τις βιβλιοκρισίες αυτές μερικές αφορούν έργα σύγχρονων Ελλήνων φιλοσόφων και σταχαστών (Παπανούτσου, Θεοδωρακόπουλου, Τατάκη, Κανελλόπουλου κ.ά.), τα οποία έργα ο καθηγητής Anton προσπάθησε και κατ' αυτόν τον τρόπο να καταστήσει γνωστά στο διεθνές επιστημονικό κοινό.

Βιογραφικά άρθρα γραμμένα από τον καθηγητή J. P. Anton περιέχονται στα εξής: *Who is Who in the World, Who is Who in America. Directory of American Scholars. Contemporary Authors, Leaders in American Education*.

Οι διαλέξεις του σε Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα της Αμερικής και άλλων χωρών του εξωτερικού αλλά και της Ελλάδας ανέρχονται σε περισσότερες από διακόσιες πενήντα (250).

Οι τομείς των ενδιαφερόντων του είναι η Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία και κυρίως η φιλοσοφία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, η Ιστορία της Φιλοσοφίας γενικά, η Αμερικανική Φιλοσοφία, η Φιλοσοφία της Τέχνης και η Αισθητική, η Μεταφυσική, η Νεοελληνική Φιλοσοφία, Αρχαία και νεοελληνική ποίηση και γενικότερα ο ελληνικός πολιτισμός.

Όπως συμπεραίνεται από την επισκόπηση και μελέτη των βιβλίων, των άρθρων, των διαλέξεων και εισηγήσεων, αλλά και των πολυάριθμων βιβλιοκρισιών του, η θεματική του είναι ευρύτατη. Ο Πλάτων και πρωτίστως ο Αριστοτέλης – ως κορυφαίος αριστοτελιστής άλλωστε είναι διεθνώς γνωστός – έχουν τα πρωτεία, συχνά σε αναφορά προς τη νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία και σχέση.

Ακολουθεί από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία ο Νεοεπлатωνισμός, αλλά σημαντική είναι και η παρουσία της Προσωκρατικής Φιλοσοφίας, της Αρχαίας Σοφιστικής και της Ελληνιστικής φιλοσοφίας. Η Ρωμαϊκή φιλοσοφία αποτέλεσε επίσης αντικείμενο έρευνας εκ μέρους του καθηγητή John Anton.

Έντονο υπήρξε το ενδιαφέρον του και για τη Βυζαντινή φιλοσοφία στα πλαίσια μάλιστα της προσπάθειας να καταστεί και στον Αγγλοσαξωνικό χώρο ευρύτερα γνωστό το έργο του Βασιλείου Ν. Τατάκη *Βυζαντινή Φιλοσοφία*, έργο που αποτέλεσε, ως γνωστόν, σταθμό στη μελέτη και ανάδειξη της Βυζαντινής Φιλοσοφίας.

Ο νεοελληνικός διαφωτισμός, η σύγχρονη νεοελληνική φιλοσοφία, προπάντων η φιλοσοφία του Ευάγγελου Παπανούτσου, και η παρουσία της αρχαίας στη σύγχρονη Ελλάδα απασχόλησαν τον καθηγητή Anton.

Ερεύνησε επίσης το πρόβλημα της αλήθειας εκφραζομένης μέσω του μύθου, της φιλοσοφίας και της επιστήμης, το πρόβλημα της οντολογίας, της οικολογίας, τη σχέση φιλοσοφίας, ιατρικής και Πολιτικής, τον ιδεώδη βίο κ.ά.

Το ενδιαφέρον του συνολικά για τη νεοελληνική πνευματική παραγωγή και τον πολιτισμό και ιδιαίτερα για την ποίηση υπήρξε έντονο. Ο Παλαμάς, ο Καζαντζάκης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Βάρναλης και προπάντων ο Καβάφης και ο Σικελιανός απασχόλησαν επανειλημμένα σε πρωτότυπες πραγματείες τον καθηγητή Anton.

Η μέθοδος που ακολουθεί στην έρευνα ο καθηγητής John Anton προσδιορίζεται από βαθιά γνώση της γραμματείας στο σύνολό της και σπουδαία φιλοσοφική κατάρτιση. Παράλληλα ο καθηγητής John P. Anton διαθέτει μεγάλη γνώση της ιστορίας και του πολιτισμού, και προσπαθεί τα φιλοσοφικά έργα και τις φιλοσοφικές ιδέες να τα εντάξει στο πολιτισμικό περιβάλλον. Αυτό συμβαίνει προπάντων κατά την εξέταση των πλατωνικών διαλόγων. Όπως έχει επισημανθεί από μαθητές του, εκτός από την αισθητική προσέγγιση των έργων, εφαρμόζει "τὴν ἀρχὴν τοῦ πολιτισμικοῦ περιβάλλοντος (cultural contextuality)" και αποδίδει ἡσσανα σημασία στην προσέγγιση που κυρίως χαρακτηρίζει τη γερμανική φιλοσοφική ιστοριογραφία αλλά και την προσέγγιση που, κατ' ἐπίδραση της αναλυτικής φιλοσοφίας, συχνά ακολουθείται στον αγγλοσαξωνικό κυρίως χώρο. Η έρευνα του καθηγητή John P. Anton είναι στραμμένη προς την αξιολογία, αφού η ὅλη προσπάθειά του τείνει στην ανάδειξη εκείνων των αξιών του παρελθόντος που μπορούν να γονιμοποιήσουν τον προβληματισμό για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του παρόντος. Αυτό είναι το στίγμα της ὅλης πνευματικής του παρουσίας. Η στροφή προς την αξιολογία βρήκε πρόσφορο ἔδαφος στη μελέτη των ιδεών του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, ιδεών που, καθώς ἔχουν, εκτός των ἄλλων, σημεῖο αναφοράς την πόλη και τις ἀξίες της, ομολογου-

μένως δύνανται ν' αποτελέσουν αφετηρία για γόνιμο προβληματισμό. Ο ίδιος άλλωστε αναγνωρίζει την οφειλή του στους δύο κορυφαίους φιλοσόφους της αρχαιότητας, αφού, κατά την ομολογία του, «αυτοί τον εφοδίασαν με την ικανότητα να» κάνει «τις απαραίτητες για κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο αξιολογικές διαπιστώσεις για τα συμβαίνοντα στο σύγχρονο πολιτισμό» και στον σύγχρονο κόσμο, η στροφή του οποίου προς τις πανανθρώπινες αξίες αποτελεί κύριο μέλημα του Anton.

Νομίζω ότι πρέπει ιδιαίτερα να επισημανθεί και, κατά το νόμο, να επαινεθεί η προσπάθεια του καθηγητή Anton να καθιστά κοινωνούς των αξιών όσο το δυνατόν περισσότερους συνανθρώπους του. Καθώς ο ίδιος, κατ' επίδραση του Αριστοτέλη, βλέπει την ευδαιμονία στον θεωρητικό βίο σε συνδυασμό με την τήρηση των κανόνων της ηθικής, θεωρεί υποχρέωσή του να συμβάλει στην εξασφάλιση της δυνατότητας και σε άλλους να συμπορεύονται μαζί του ή να γνωρίζουν και να βιώνουν τις αξίες στις οποίες αυτός πιστεύει. Τούτο αποδεικνύεται αφενός μεν από τον αριθμό των μαθητών του που σταδιοδρόμησαν και σταδιοδρομούν σε αμερικανικά πρωτίστως αλλά και σε ελληνικά Πανεπιστήμια, αφετέρου δε από τον μεγάλο αριθμό των διαλέξεων σε Πανεπιστήμια και πνευματικά ιδρύματα καθώς και από τις πολυάριθμες συμμετοχές του σε διεθνή συνέδρια στην Αμερική και σε άλλες χώρες του εξωτερικού και προπάντων στην Ελλάδα.

Κατά τη μακρόχρονη ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία σε διάφορα αμερικανικά πανεπιστήμια, από το 1955 έως σήμερα, ο καθηγητής John P. Anton δίδαξε Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία, Αμερικανική φιλοσοφία, Ιστορία των Ιδεών, Αισθητική, Μεταφυσική και Ηθική, πρώτα στο University of Nebraska (1955-1958), κατόπιν στο Ohio Wesleyan University (1958-1962), εν συνεχεία ως καθηγητής και κοσμήτωρ της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών στο State University of New York (1962-1969), καθώς και ως καθηγητής και Διευθυντής της Φιλοσοφικής Σχολής του Emory University (1969-1982). Από το 1982 ως σήμερα, κατόπιν μετακλήσεως, είναι καθηγητής στην έδρα της Ελληνικής Φιλοσοφίας και του Ελληνικού Πολιτισμού στο University of South Florida (στην πόλη Tampa της Φλόριδας). Για την εν γένει προσφορά του το Πανεπιστήμιο αυτό τον αναγνώρισε ως Distinguished Professor of Greek Philosophy and Culture. Κατά καιρούς ο καθηγητής Anton δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής και στα Πανεπιστήμια University of New Mexico, Columbia University, Humboldt State University, Mills College.

Παράλληλα με το ερευνητικό και διδακτικό έργο του ο καθηγητής J.P. Anton επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ίδρυση και διοίκηση επιστημονικών εταιρειών με αντικείμενο τη φιλοσοφία, εν γένει, αλλά και τις νεοελληνικές σπουδές. Έτσι υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη αρκετών επιστημονικών εταιρειών (Society for Modern Greek Studies, Society for the History of Philosophy, Society for the Advancement of American Philosophy, International Society for Neoplatonic Studies). Υπήρξε επίσης μέλος της διοικούσας επιτροπής αρκετών επιστημονικών εταιρειών (American Society for Aesthetics, Society for the History of Philosophy, Society for the Advancement of American Philosophy). Χρημάτισε Πρόεδρος και Γραμματέας της Society for Ancient Greek Philosophy, Πρόεδρος της Georgia Philosophical Society, και από το 1975 έως σήμερα Πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής της International Society for Neoplatonic Studies. Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι ο καθηγητής John P. Anton είναι μέλος της διευθύνσεως αρκετών σημαντικών διεθνών περιοδικών (*Philosophical Inquiry*, *Idealistic Studies*, *Southern Journal of Philosophy*, *Journal of the History of Philosophy*, *Arethusa*, *Revue de Philosophie Ancienne*). Απ' όλα τ' ανωτέρω συνάγεται η σημαντικότερη αναγνώριση του καθηγητή Anton από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Η απόφαση του John P. Anton να τελειώσει τα εγκύκλια μαθήματα και να κάνει τις πρώτες σπουδές (Παιδαγωγική Ακαδημία Τριπόλεως) στην Ελλάδα σημάδεψε την πορεία της ζωής του, αφού διέρχεται ένα μεγάλο μέρος του χρόνου του στην Ελλάδα, με συμμετοχή σε συνέδρια και σεμινάρια φιλοσοφίας και ελληνικών σπουδών γενικότερα, με διαλέξεις και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις, γιατί ο καθηγητής Anton είναι λάτρης όχι μόνο του αρχαίου αλλά και του νεοελληνικού πολιτισμού. Στην προβολή αυτού του πολιτισμού συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις, όπως καθίσταται σαφές από τα προαναφερθέντα.

Για τη συμβολή του στην επιστήμη και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού γενικά η Ακαδημία Αθηνών εξέλεξε το 1983 τον καθηγητή Anton Αντεπιστέλλον Μέλος της. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών το 1992 (10 Ιουνίου) και το Πανεπιστήμιο Πατρών το 2004 (13 Μαΐου) τον αναγόρευσαν Επίτιμο Διδάκτορα Φιλοσοφίας. Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών το 1963 και ο Φιλολογικός Σύλλογος "Παρνασσός" το 1993 τον εξέλεξαν Επίτιμο Μέλος τους, ενώ ο Δήμος Σαμίων του απένειμε τον τίτλο του "Επιτίμου Πολίτου Σάμου με

Χρυσούν Μετάλλιον". Ο ίδιος προσπαθεί με την παρουσία του στην Ελλάδα ν' ανταποδίδει τα μέγιστα σε όσους αναγνωρίζουν το έργο του αλλά και σε όσους ενδιαφέρονται γι' αυτό.

Συνοψίζοντας: Πρώτον, Ο καθηγητής John P. Anton είναι ένας από τους κορυφαίους ελληνικής καταγωγής καθηγητές της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας που από την εποχή του μεσοπολέμου διακρίνονται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. (βλ. Π. Νούτσος, *Στην αυγή του νέου αιώνα* σ. 334-335), σήμερα ο κορυφαίος μεταξύ πολλών, και αναμφίβολα ένας επιστήμονας με μεγάλη διεθνή ακτινοβολία, συμβάλλοντας ποικιλοτρόπως στην καλλιέργεια της φιλοσοφίας γενικά, της ελληνικής φιλοσοφίας, σκέψης και πολιτισμού ειδικότερα. Παρ' όλο που δραστηριοποιείται επαγγελματικά στις ΗΠΑ, διατηρεί, ωστόσο, στενή επαφή με την Ελλάδα και συμβάλλει στην ελληνόγλωσση πνευματική παραγωγή με βιβλία και άρθρα, αλλά και στη διεθνή προβολή της νεοελληνικής φιλοσοφικής σκέψης και του πολιτισμού γενικότερα. Δεύτερον, ο καθηγητής John Anton αφιέρωσε τη ζωή του σε ό,τι κατά τον Αριστοτέλη αποτελεί ύψιστην ευδαιμονίαν, ευδαιμονία δηλαδή που πηγάζει από τον θεωρητικόν βίον και την κατ' ἀρετήν ἐνέργειαν, και ταυτόχρονα προσπαθεί να καταστήσει κοινωνούς των αξιών του ελληνικού και γενικότερα του ανθρώπινου πολιτισμού όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, εν τω μέτρω των δυνατοτήτων ενός εκάστου. Τρίτον, ο καθηγητής Anton συνδέεται στενά με το Πανεπιστήμιό μας αλλά και την πόλη μας, αφού επανειλημμένα (1985, 1987, 1998 και 2004), κατόπιν προσκλήσεως του Τομέα Φιλοσοφίας, έδωσε διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο αλλά και στην πόλη, και εμπράκτως επιδεικνύει έντονο ενδιαφέρον για την προβολή του Πανεπιστημίου μας. Πρόσφατη επιβεβαίωση του ενδιαφέροντος αυτού υπήρξε η ομιλία του και οι σχετικές προτάσεις του ενώπιον του συνεδρίου της Πανεπιστημιακής Ομοσπονδίας Αμερικής, συνεδρίου που έλαβε χώρα στις 4-6 Μαρτίου 2005.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους, πλην βεβαίως της πρόσφατης ομιλίας του στο Συνέδριο της Πανεπιστημιακής, η Γενική Συνέλευση του Τομέα Φιλοσοφίας στις 2 Μαρτίου 2004 ομόφωνα αποφάσισε να εισηγηθεί, σύμφωνα με το νόμο, στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, και το Τμήμα στις 22 Ιουνίου 2004 ομόφωνα αποφάσισε να απονεμίει, ως ένδειξη τιμής, τον τίτλο του Επιτίμου Διδάκτορος Φιλοσοφίας στον καθηγητή John Anton. Σήμερα με ιδιαίτερη χαρά όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας υποδεχόμαστε τον καθηγητή Anton, εκφράζοντας ταυτόχρονα την ιδιαίτερη εκτίμησή μας για το έργο του και τις ευχαριστίες μας για όσα γράφει και πράττει.

Συνημμένα: η Εργογραφία του καθηγητή John P. Anton

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΥΧΗ, ΑΓΑΘΗ,

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΩ, ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΚΟΣΜΗΤΕΥΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΗ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ, ΣΧΟΛΗ,

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΩΜΕΝΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΩ, ΤΜΗΜΑΤΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΑΜΕΝΟΥ ΔΕ ΤΟΥ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΕΖΑ

ΕΔΟΞΕΝ ΟΜΟΘΥΜΩΣ ΤΩ, ΤΜΗΜΑΤΙ,

ΕΠΕΙΔΗ

JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ, ΤΗΣ SOUTH FLORIDA
ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝ ΤΕ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ ΕΙΣΟΧΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΜΕΝΟΣ ΤΑΥΤΗΣ ΘΕΡΑΠΩΝ ΟΤΗΡΟΣ ΓΕΓΟΝΕ, ΤΑ ΤΕ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΔΕ ΜΑΛΙΣΤΑ, ΔΟΓΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙΣ ΤΕ ΚΑΙ
ΣΥΓΓΡΑΜΑΣΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΧΗ ΠΑΝΤΗ, ΑΡΙΣΤΑ ΗΡΜΗΝΕΥΣΕ, ΚΑΠΙΟΥΤΟΙΣ ΕΑΥΤΟΝ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΡΑΤΙΣΤΟΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ ΑΠΟΦΗΝΑΣ, ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΔΕ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΑΡΕΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΝ, ΚΑΘ' Α
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙ ΔΕΔΟΚΤΑΙ, ΤΙΘΕΜΕΝΟΣ ΤΟΙΣ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΘΗΤΑΙΣ, ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΤΕ ΓΑΙΗ, ΤΕ ΕΝ ΑΛΛΟΔΑΓΗ
ΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΜΕΤΕΔΩΚΕ ΣΥΝΘΙΔΑΣΤΑΣ ΤΕ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΤΩ, ΒΙΩ, ΑΥΤΟΥΣ ΕΠΟΙΗΣΕΝ.

ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ
ΑΝΑΔΕΙΞΑΙ,

ΤΟ ΔΕ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΔΕ ΕΙΣ ΜΕΜΒΡΑΝΑΝ ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ,
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΘΟΥΣΗ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΑΓΝΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑΣ
ΤΙΜΑΣ ΑΝΕΙΠΟΝΤΑ ΕΠΙΔΟΥΝΑΙ ΑΥΤΩ, Η ΔΗ ΗΜΕΡΑ, Η ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΓΕΜΗΤΑΙ, ΚΑΘ' Α ΝΕΝΟΜΙΣΤΑΙ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ ΔΕΚΑΤΗ, ΟΓΔΟΗ,
ΕΤΕΙ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΩ, ΡΕΜΠΤΩ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΙΣ

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗΝ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΝ)

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΤΗΣ SOUTH FLORIDA
ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝ ΤΕ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΥ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΣΩΜΑΤΟΣ ΔΙΣΙΟΝ ΑΠΕΦΗΝΕ.
Ο ΔΕ ΠΡΥΤΑΝΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΝΩΜΗ ΕΠΙΝΕΥΕΙ.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ΕΓΩ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΝΥΝ ΔΕ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΧΡΩΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΙ, ΗΝ ΠΑΡΑ ΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΧΩ ΛΑΒΩΝ, ΤΟΝ

JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗΝ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΝ)

ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΑΝΑΓΟΡΕΥΩ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΑΣ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩ ΤΟΥΤΩ ΔΙΣΩΜΑΤΙ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΑΣ ΑΥΤΩ
ΑΠΟΝΕΜΩ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΟΗ
ΕΤΕΙ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΩ ΠΕΜΠΤΩ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ
ΕΝ ΤΩ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ.
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΔΗΜΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΚΟΣΜΗΤΕΥΟΝΤΟΣ
ΕΝ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.
ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΩΜΕΝΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

JOHN P. ANTON
(ΙΩΑΝΝΗΝ Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΝ)

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΤΗΣ SOUTH FLORIDA
ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝ ΤΕ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΟΓΜΑΤΙ ΟΜΟΘΥΜΩ, ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΙΜΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΟΗ
ΕΤΕΙ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΩ ΠΕΜΠΤΩ

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΛΙΑ ΔΗΜΟΥ

Ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

JOHN P. ANTON

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

*Κύριε Πρύτανη,
Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,
Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,*

I. Προλογικά της Προβληματικής

Ευθύς ως μου ανακοινώθηκε το ευχάριστο νέο για την τιμή που μου κάνει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, θεώρησα σωστό στην απόκρισή μου να συμμεριστώ μαζί σας κάποιους προβληματισμούς μου για τη σημασία της πολιτικής παιδείας στην κρίσιμη καμπή του πολιτισμού μας, που για διάφορους λόγους τίθεται υπό δοκιμασία με την παγκοσμιοποίηση επιλεγμένων σκοπιμοτήτων. Οι διαστάσεις του ρεύματος της παγκοσμιοποίησης έχουν ήδη πάρει τη μορφή ενός επίσημου επεκτατισμού. Ενώ υπόσχεται συνεργασία των λαών για πρόοδο, ειρήνη και ισοτιμία, αποτελεί εξίσου επέμβαση και αλλοίωση των πολιτίμων παραδόσεων και της ιδιομορφίας των υπαρχτών πολιτισμών. Στις επιφυλάξεις και αμφιβολίες που άρχισαν ήδη να διατυπώνονται θα ήθελα να προσθέσω και κάποιες δικές μου.

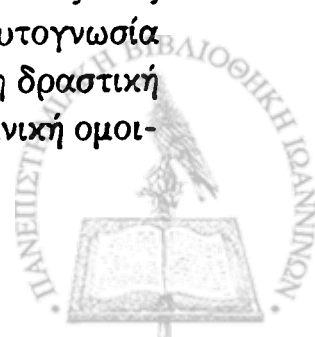
Ως μελετητή του Ελληνικού πνεύματος με ανησυχεί η υποψία ότι το ρεύμα της παγκοσμιοποίησης, όποιες και αν είναι οι αξίες που επιλέγει και προσπαθεί να επιβάλει, αναπόφευκτα θα συγκρουσθεί με την κλασική φιλοσοφική και πολιτική κληρονομιά. Κινούμενος από τέτοιες ανησυχίες ξαναδιάβασα πρόσφατα δύο κεφάλαια του βιβλίου του Lewis Mumford, διάσημου συγγραφέα οικολογικών ερευνών: *The Transformations of Man* (Οι μεταμορφώσεις του ανθρώπου), δημοσιευμένου στα 1951. Παραθέτω τους τίτλους των σχετικών κεφαλαίων: «Παγκόσμιος πολιτισμός», και «Ανθρώπινη πρόοδος». Οι απόψεις του Mumford θεωρούνται σήμερα συντηρητικές σε σύγκρι-

ση με τις πρόσφατες εργασίες πάνω στο θέμα της παγκοσμιοποίησης των α) David Held και Anthony McGrew, με τίτλο "Globalization", και β) του Graham Wallas, με τίτλο: "Globalization, Global Community and the Internet", που πραγματεύονται τις κεντρικές ιδέες για το «παγκόσμιο χωριό» και την «παγκόσμια εποχή».

Από τον Mumford του 1951 ως τους πρόσφατους παγκοσμιολόγους του 2003, βλέπει κανείς πόσο έχει αλλάξει η ορολογία μέσα σε μισόν αιώνα. Διαφαίνονται άλλοι δρόμοι, άλλα ενδιαφέροντα, άλλες σκοπιμότητες ή -ακόμα- και ριζικές αλλαγές και νέες προοπτικές στην πολιτική του πολιτισμού. Κι όμως διαπνέονται από το εξής κοινό στοιχείο: οριοθετούν μια νέα πορεία, χωρίς να δίνουν καθαρή εικόνα των επιπτώσεων που εγκυμονεί η παγκοσμιοποίηση. Με μια μονοκοντυλιά βάζουν στο περιθώριο την προπολεμική αντίληψη για την ισοτιμία των εθνών και θέτουν σε αχρηστία βιβλία, όπως εκείνο του H. C. Baldry, *The Unity of Mankind in Greek Thought*, 1965 (*Η ενότητα της ανθρωπότητας κατά την Ελληνική Σκέψη*). Με άλλα λόγια, η παγκοσμιοποίηση βάζει στο περιθώριο όχι μόνο την πολιτική φιλοσοφία του Πλάτωνος και του Αριστοτέλους, αλλά και την κλασική παράδοση εν γένει. Στερείται, υπονοούν, αυτή η παράδοση ακόμη και στοιχειώδους οδηγίας για την προώθηση της παγκοσμιότητας που θα είναι η επόμενη φάση της ιστορίας. Συμπεραίνεται, ως εκ τούτου, ότι οι Έλληνες, παρά την ιδιοφυΐα και την ζηλευτή νοητικότητά τους, όσο κι αν ανέπτυξαν μια αξιέπαινη θεωρία ανθρωπιστικής παιδείας, δεν μπόρεσαν να βγούν από τα τέλματα της πολιτικής των πόλεων-κρατών. Ο πολιτικός τους βίος εστάθη λειψός και περιορισμένος στα όρια της πόλης και των ανταγωνισμών των πόλεων. Συμπέρασμα των Αγγλο-Αμερικανών οπαδών της παγκοσμιοποίησης είναι ότι η κλασική παιδεία και πολιτική σοφία ανήκουν αποκλειστικά στο παρελθόν.

Ο Mumford μίλησε για την κίνηση που θα σχεδιάσει έναν «παγκόσμιο πολιτισμό» (σ. 141), σίγουρος πως εκεί μας οδηγεί η επόμενη μεταμόρφωση του ανθρώπου, που θα είναι και η τελευταία. Δηλώνει απροκάλυπτα ότι «πρώτιστο έργο σήμερα είναι να δημιουργηθεί μια νέα αυτογνωσία και αυτοσυνείδηση, ικανή να υποτάξει τις δυνάμεις που ενεργούν άσκοπα και αυθόρμητα. Αυτή η αυτογνωσία του ατόμου θα αναγκάσει τον άνθρωπο να περιχλείσει στη δραστική του περιοχή ολόκληρο τον κόσμο, όχι για να επιβάλει μηχανική ομοι-

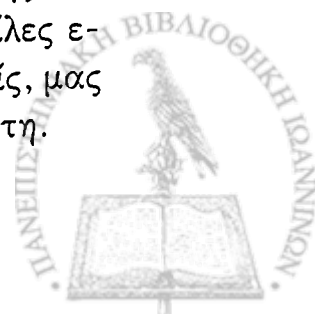
ομορφία, αλλά για να επιφέρει μια οργανική ενότητα που να στοχεύει στην πλήρη χρησιμοποίηση όλων των παραγωγικών πηγών της φύσης και της ιστορίας» (σ. 138). Τέτοια μεταλλαγή, σημειώνει, «καμιά κουλτούρα στο παρελθόν δεν επεχείρησε» (σ. 145).

Πιο τολμηροί οι νέοι θεωρητικοί της παγκοσμιοποίησης, ενώ παραμένουν αδιάφοροι ως προς το όραμα του Mumford, βλέπουν όμως τη μελλοντική εξέλιξη, όπως και ο Mumford, ως ολοσχερή δηλαδή ανελικτική πορεία χωρίς τα φωταγωγικά της μεταμόρφωσης. Αποσκοπούν μάλλον προς μια πορεία που θα επιφέρει μετασχηματισμούς εντός του διοργανωμένου χώρου των κοινωνικών σχέσεων και συναλλαγών στο πλαίσιο μιας υπερηπειρωτικής και διακρατικής επιβολής δραστηριοτήτων και ισχύος. Σημειωτέον ότι η απόσταση τώρα μεταξύ Mumford και των συγχρόνων γίνεται τεράστια. Το πλήθος των δημοσιεύσεων πάνω στο θέμα της παγκοσμιοποίησης όλο και διογκώνεται. Πολλά πανεπιστήμια έχουν ήδη ιδρύσει κέντρα για τη μελέτη των σχετικών διαδικασιών. Το καίριο ερώτημα που τίθεται σήμερα είναι το εξής: Προμηνύει πράγματι η παγκοσμιοποίηση ως ιστορική πορεία τη δημιουργία της παγκόσμιας πόλης, της κοσμόπολης, ή – όπως άλλοι χρησιμοποιούν τον όρο – του «παγκόσμιου χωριού»;

II. Η Προβληματική της Παγκοσμιοποίησης

Το κεντρικό σημείο της δικής μου θέσης απέναντι στην πορεία της παγκοσμιοποίησης, που σκοπεύει στην εγκαθίδρυση μιας πολιτικής “κοσμόπολης” ή ενός “παγκόσμιου χωριού”, όπως διατείνονται, αφορά τις επιπτώσεις που θα έχουν οι νέες δυνάμεις στην εφαρμογή τους, αν βέβαια επικρατήσουν. Σε κάθε περίπτωση επιβάλλεται να διατυπώσουμε τις επιφυλάξεις μας από νωρίς και πριν να είναι πια πολύ αργά.

Οι υπέρμαχοι της κοσμόπολης τονίζουν τη σπουδαιότητα της ενότητας και συντονιστικής πολιτικής του όλου πλανήτη. Υπογραμμίζουν την δυνατότητα αλληλοεξάρτησης μονάδων, π.χ. επιχειρήσεων, κρατών, περιοχών, πόλεων και θεσμών, ως «παγκόσμιου συνόλου». Αποφεύγουν όμως να σχολιάσουν λεπτομερώς τα αξιολογικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν από τους ηγέτες της πειραματιζόμενης κοσμόπολης κατά την διασυνδυατική ανάπτυξή της και τις ποικίλες επιρροές της στην συμπεριφορά των πολιτών. Είναι πολύ νωρίς, μας λένε, να ανακινήσουμε το θέμα του ήθους του νέου κοσμοπολίτη.

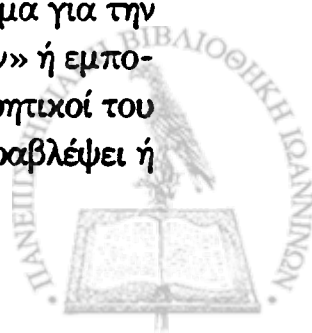

Και διερωτάται κανείς: Γιατί η υπεκφυγή; Εδώ όμως αρχίζουν οι δυσκολίες. Ποιές κοινωνικές ρήξεις και νέες ταξικές διαφορές θα αναφανούν με τον αναπροσδιορισμό της έννοιας της ελευθερίας και των δικαιωμάτων, τον ανασχηματισμό του δημοκρατικού πολιτεύματος για την εξυπηρέτηση της μέλλουσας κοσμοπόλης; Αν εκεί στοχεύει η παγκοσμιοποίηση, ίσως χρειαστεί προσφυγή σε νέο τύπο συντάγματος, με δική του νομική δομή και διοικητικούς θεσμούς. Πιο σημαντικό απ' όλα προβάλλει το πρόβλημα της παιδείας και της μόρφωσης του νέου τύπου πολίτη, του κοσμοπολίτη. Κάπου στο βάθος υποψιάζομαι να μας παρακολουθούν ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης και οι σοφοί της πεπαλαιωμένης ιστορίας, που απερίσκεπτα τους μετατρέπουμε σε άσχετους θεατές.

Η πρόσφατη παραγωγή βιβλίων και άρθρων πάνω στο θέμα της παγκοσμιοποίησης τονίζει κυρίως το εξής: επίμονη προώθηση της τεχνοκρατίας, του επιχειρηματικού πνεύματος, της οικονομίας, της παραγωγής και κατανάλωσης. Το σχέδιο είναι να επιτευχθεί ένα είδος δημοκρατίας που να επιτρέπει την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου πολιτικού συστήματος, που θα υποκαταστήσει το θεσμό των Ηνωμένων Εθνών με έναν τύπο παγκόσμιας κυβέρνησης. Παρά τη συνεργασία που η πορεία προς την παγκοσμιοποίηση επέφερε ως σήμερα στην τεχνοκρατική εφαρμογή των επιστημών, από τα μαθηματικά έως τις φυσικές επιστήμες και τις κοινωνικο-πολιτικές έρευνες, δεν πέτυχε ακόμα να βρεί τρόπο για μια προσέγγιση με τα αντίξοα ρεύματα των επίμονων και ποικίλων απαιτήσεων της ζωής. Θα πρέπει να αναφερθούμε εδώ στα ποικίλα θρησκευόμενα, τους εθνικούς χώρους, στο διαμελισμό της ισχύος, στις διαφορές παραγωγικών δυνάμεων, και ιδίως στη μεγάλη ποικιλία διαστρώσεων των αξιών με το πλήθος των πολιτισμικών παραδόσεων και την ιεράρχηση των αγαθών.

III. Παιδεία και Πολιτεία

Πραγματοποιείται άραγε η παγκοσμιοποίηση χωρίς την έννοια της έλλογης αρετής; Το ερώτημα εξυπονεί ότι η πορεία στην οποία αναφέρεται επιβάλλει κριτική εκτίμηση και έρευνα. Η επίμονη αντίληψη ότι η παγκοσμιοποίηση βρίσκεται ήδη εν πορεία δεν στηρίζεται εύκολα σε σταθερά δεδομένα. Εκτός αυτού, ο λόγος που θέτω το ερώτημα για την αρετή (και δεν εννοώ με τον όρο αυτό «τελειότητα προϊόντων» ή εμπορική αποτελεσματικότητα) οφείλεται στο γεγονός ότι οι θεωρητικοί του παγκοσμίου κοινωνικο-πολιτικού φαινομένου έχουν όλοι παραβλέψει ή

αγνοούν τη σχέση της αρετής με τον κλασικό πολιτισμό, τις αξίες και τη σημασία του. Ακόμα και οι ιδιαίτερα επαγγελματικοί κύκλοι, που είναι πιο πληροφορημένοι, δεν ενδιαφέρονται για τα διδάγματα της ελληνικής φιλοσοφίας και την προσφορά της στην παιδεία του ανθρώπου. Θέλω στο σημείο αυτό να καταστήσω σαφείς τους ενδοιασμούς μου για το γεγονός ότι, βάζοντας στο περιθώριο την ανθρωπιστική παράδοση, όπως έχει συμβεί από το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, η σημασία της σοφίας του παρελθόντος έχασε τη σημασία της. Το μεγάλο έργο της Ελληνικής διανόησης, η *Πολιτεία* του Πλάτωνος και τα *Ἠθικά Νικομάχεια* του Αριστοτέλους, περιορίστηκαν στα σεμινάρια της στοχαστικής αρχαιολογίας να τα φροντίζουν οι φιλόλογοι και οι ειδικοί. Οι θιασώτες της παγκοσμιοποίησης, καθώς φαίνεται, δεν περιμένουν τίποτε να διδαχθούν από τους αρχαίους. Η αρνητική αυτή στάση αφορά παρόμοια και την έννοια της αρετής. Επικερδής παραγωγή και διάθεση προϊόντων έγιναν τα υποκατάστατα όλων εκείνων που κάποτε οι κοινωνίες θεωρούσαν απαραίτητα εφόδια του έλλογου βίου.

Το εν λόγω φαινόμενο, αν παραδεχτούμε ότι πρόκειται πράγματι για δυναμικό ρεύμα, μεταλλάσσει τις έως τώρα ισχύουσες θεσμικές δομές των εξελιγμένων εθνών στον οικονομικό και τεχνολογικό τομέα. Είναι ανάγκη να ιδούμε αν η ιδέα της παγκοσμιοποίησης της «πόλεως», εφόσον βέβαια η λέξη κρατά κάτι από την αρχική της σημασία, καθίσταται δυνατή. Μολαταύτα, το να παγκοσμιοποιηθεί η πόλις με δηλωτικά σημάδια, έπιστητά, όπως θα μας συμβούλευε ο Πλάτων, ή οι παγκοσμιολόγοι πρέπει να γίνουν φιλόσοφοι και να διευρύνουν το δρόμο που οδηγεί στην κοσμόπολη ή οι φιλόσοφοι να ηγηθούν της πράξης που εξασφαλίζει την πραγματοποίηση μιας τέτοιας πολιτικής πιθανότητας. Φαίνεται πως ούτε το ένα ούτε το άλλο πρόκειται να γίνει. Και εξηγούμαι.

Η ιδέα της παιδείας, ύστερα από δύο παγκοσμίους πολέμους κατά τη διάρκεια του περασμένου αιώνα, έχει τόσο αλλοιωθεί, ώστε να χάνονται τα ίχνη συνέχειας με τον κλασικό πολιτισμό. Και το χειρότερο, οι μεταλλαγές περιορίσαν την λειτουργία της παιδείας στην απόκτηση συνηθειών και δεξιοτήτων για επιχειρηματίες, δημόσιους υπαλλήλους, γραφειοκράτες, εργάτες, όχι όμως και πολίτες που θα ασχοληθούν με τη διευκρίνιση της έννοιας του πολιτικού βίου, όπως οι Έλληνες απεκάλεσαν την έλλογη αρετή. Η παιδεία αυτή αντικα-

ταστάθηκε βαθμιαία από κάποια που ευνοεί την ευόδωση των σκοπών της πολιτικής της παγκοσμιοποίησης. Οι νέοι στόχοι μορφοποιούνται με τρόπους που παραδόξως αποσκοπούν στη δημιουργία του παγκόσμιου χωριού, τέτοιου που η επιβίωση και η ευημερία του θα εξαρτάται συνεχώς από τη λειτουργικότητα της τεχνοκρατίας.

Το παγκόσμιο χωριό, όπως το σχεδιάζουν οι υποστηρικτές του, θα παραμένει το πρωταρχικό μέρος και συνάμα ο αποδέκτης των προϊόντων της τεχνοκρατίας και το κέντρο της διαχείρισης, διακίνησης, κατανάλωσης προϊόντων για την αύξηση του κέρδους. Η τεχνοκρατία του εμπορίου δεν ενδιαφέρεται να προωθήσει μια αντίστοιχη δομή της πόλεως, που στην καλύτερη περίπτωση θα γινόταν πόλις πόλεων, κι όχι κοσμόπολις, κάτι που ίσως το καταφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, αν δεν καταλήξει σε αυτοκρατορία, όπως σχεδιάζει η Αμερική ως πλανητάρχης. Μια πόλις πόλεων ως ολότητα και περιεκτικός χώρος χρειάζεται να προσλάβει κάτι από το χαρακτήρα της «οικουμένης» όσο και την προσδοκία να εναρμονίσει τους νέους της θεσμούς, με άλλα λόγια, να γίνει σωστός κόσμος ή πολιτικό κόσμημα των λαών.

Ένα απλό φυλλομέτρημα των δημοσιευμάτων των παγκοσμιολόγων αρκεί να μας ενημερώσει, με την πληθώρα των αφηρημένων εννοιών που τα διαπνέουν, για τα σχέδια που αφορούν την συνεχή λειτουργία και επιτυχή διακίνηση των προϊόντων της τεχνολογίας. Ουσιαστικά μας ενδιαφέρουν τα κρυμμένα αρνητικά στοιχεία της πορείας αυτής. Δεν μας μιλούν κατά τρόπο σαφή για συγκεκριμένα ανθρώπινα όντα με τις επιθυμίες τους, τα πάθη και τα όνειρά τους, τους τελικούς σκοπούς και τη νοημοσύνη τους, αυτό που ο Αριστοτέλης αποκαλούσε ανθρώπινη εντελέχεια. Αντίθετα προς το κλασικό λεξιλόγιο, οι παγκοσμιολόγοι επικαλούνται ως προσδιοριστικά της παγκοσμιοποίησης σωρεία αριθμών, υπολογιστές, διαδίκτυα, ορίζοντες παραγωγής, διακινήσεις αγοράς, εικονικό χώρο και χρόνο. Τα όντα που υποτίθεται ότι ζουν και εργάζονται στο μελλοντικό παγκόσμιο χωριό δεν τα βλέπει ο αναγνώστης να αναπνέουν, να αγαπάνε, να ονειρεύονται, να φιλοδοξούν, να τραγουδούν και να χορεύουν. Ζούνε σαν να κινούνται μηχανικά ξύλινα πλάσματα στο τραπέζι του σκακιού της διεθνούς αγοράς, υπάκουα στις προσταγές της παραγωγής και κατανάλωσης. Ούτε μια λέξη για παιδεία, μόνο για επαγγελματισμό. Ούτε ένας ψίθυρος για πολιτική αρετή, μόνο σιωπή για

την ποιότητα του βίου πέρα από τις απαραίτητες δεξιότητες για την παραγωγή, διακίνηση και απόλαυση των πιο πρόσφατων προϊόντων.

Καμμία έκπληξη δεν υπάρχει, ιδίως όσον αφορά τους παράγοντες που ευθύνονται για την παραμέληση των ανθρωπιστικών σπουδών και την υποβάθμισή των στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Από την άποψη του κόστους, ο παραμερισμός των παραδοσιακών αξιών συνδυάζεται με την παράλληλη προώθηση του παγκόσμιου χωριού. Η τακτική αυτή δεν είναι τυχαία, ούτε πρέπει να θεωρηθεί δοκιμαστικό πείραμα για εισήγηση πιο πρακτικών μαθημάτων για την ανώδυνη προετοιμασία των νέων να ενταχθούν στην τεχνοκρατική κοινωνία του μέλλοντος. Ο φθίνων ρόλος των ανθρωπιστικών σπουδών από τη δημοτική έως την πανεπιστημιακή παιδεία έχει ζημιώσει συνολικά την παιδεία σε σημείο που να γίνει υπηρέτης των σχεδίων που προετοιμάζουν την παγκοσμιοποίηση, ροπή που επισημοποιεί την επικράτηση του δόγματος του *homo economicus*. Η άποψη αυτή άρχισε να επικρατεί με την συμπαράσταση του νέου νοήματος που πήρε η έννοια του *homo technicus*. Σε συνεργασία οι δύο νεολογισμοί παραμέρισαν εντελώς την αρχική έννοια του *homo sapiens*.

Το παγκόσμιο χωριό ως προβαλλόμενη κοσμόπολις δεν προβλέπει τίποτε για φιλοσοφικές σπουδές ούτε προβλέπει την προστασία ζωτικού χώρου και διάγνωση και αποφυγή παρεκβατικών πολιτευμάτων, ιδίως της δικής του πιθανής παρέκβασης, όπως θα συμβούλευε ο Αριστοτέλης. Παρόμοια οι θιασώτες του παγκόσμιου χωριού δεν προβλέπουν την ανάγκη εναλλακτικών θεσμών ούτε και επίσημη αναγνώριση αποδεκτής θεωρίας για την ανθρώπινη φύση. Χωρίς πρόταση για μια συγκεκριμένη αντίληψη για την ανθρώπινη εντελέχεια, αποκλείεται να επιτρέψει η κοσμόπολις τη δημιουργία ρηξικέλευθων ιδεών για την κριτική επανεξέταση της έννοιας της αρετής. Χωρίς διαλεκτική η τοιαύτου είδους παγκοσμιοποίηση φέρνει τον άνθρωπο κατευθείαν σε νέο άκαμπτο δογματισμό.

Βασιζόμενος σε τέτοιες επιφυλάξεις, προχωρώ στο κλείσιμο της ομιλίας μου με μια ίσως σκληρή παρατήρηση. Θέλω να υπογραμμίσω την ανυπαρξία της αξίας της αρετής στην πολιτική θεωρία και πράξη, καθώς η εποχή μας προετοιμάζεται να δεχτεί την παγκοσμιοποίηση και την επιλογή σχετικών αξιών που θα την συνοδεύσουν.

Η δημοτικότητα της θεωρίας της αποδόμησης αναπόδραστα εννόησε με τον τρόπο της την ανάπτυξη και διάδοση της ιδέας του πα-

γκόσμιου χωριού. Το σκεπτικό διαφαίνεται ως εξής: Η εφαρμογή της αποδόμησης στην παιδεία αποδυνάμωσε τη σταθερότητα των σκοπών των εκπαιδευτικών προγραμμάτων περισσότερο από κάθε προηγούμενο σχετικιστικό ρεύμα, με αποτέλεσμα να ενταθεί η ανταγωνιστική ερμηνεία των αξιών. Η μεθοδική υπονόμηση της ανάγνωσης οιασδήποτε κειμένου συνέβαλε κι αυτή στην πολιτική και πολιτισμική ελευθεριότητα. Ως στάση, η αναφυόμενη υποκειμενικότητα, συνάμα δε και τα παράγωγά της αποκτούν αξιοκρατικό κύρος, χωρίς να υποβάλλονται σε αποδόμηση. Αποτέλεσμα είναι η παιδεία ως θεσμός να θεωρείται ελεύθερο πεδίο δράσης και οι κύριοι συντελεστές της να μετατρέπονται σε παράγοντες ισχύος και κέρδους. Η ιδέα του χαρακτήρος χάνει κι αυτή τα αντικειμενικά της στηρίγματα και τη θέση της παίρνει η απόκτηση δεξιοτήτων στην υπηρεσία του *homo technicus*. Για αυτό και η αποδόμηση κάθε ιδέας περί αρετής και αριστείας, κάθε θεωρίας περί αρετής, με βάση την ανθρώπινη φύση, όπως την είδαν οι Έλληνες φιλόσοφοι, ποιητές, ιστορικοί, καλλιτέχνες, τίθεται υπό αμφισβήτηση. Η ριζική αποδόμηση μοιραία επιτρέπει την προώθηση μίας εξίσου ριζικής προσέγγισης της παιδείας στη μέλλουσα κοσμόπολη. Η ιδέα της ελευθερίας, αποδομημένη κι αυτή, μεταβάλλεται σε επίσημο δόγμα.

Η πολιτική αρετή, όπως την επιτρέπει η ανθρώπινη εντελέχεια, μετατρέπεται βαθμhdn σε ήθος παρωχημένης εποχής. Το χειρότερο είναι ότι ερμηνεύεται ως αντι-παραγωγική νέων αξιών, ιδίως όταν κρίνεται από την σκοπιά της τεχνοκρατίας του παγκόσμιου χωριού. Για τον λόγο τούτο η ιδέα του παγκόσμιου χωριού ως πόλεως πόλεων δεν έχει τίποτε από τα σημάδια της κοσμοπόλης των Στωικών φιλοσόφων ή και της πόλης του Θεού των Χριστιανών. Σε τελευταία ανάλυση, αυτό που μετράει είναι η αυξητική δύναμη στη διακίνηση και κατανάλωση της παραγωγής σε κλίμακα που στηρίζει την υπερεθνική οικονομία κι όχι την παιδεία των πολιτών για την πλήρωση του έλλογου βίου.

Διερωτώμαι: Θα ήταν άραγε δυνατόν να βρεθεί έστω και λίγος χώρος για τη μελλοντική ανάπτυξη της αρετής στα πλαίσια του παγκόσμιου χωριού, πάνω και πέρα από τις δραστικές αξίες της κατανάλωσης και εξασφάλισης των μέσων του βίου της ευμάρειας; Αυτό, κατά τη γνώμη μου, οφείλει να είναι το νέο ζητούμενο. Εννοείται ότι κανένα πολιτειακό σύστημα δεν δικαιούται αναγνώριση και σύστα-

ση, αν δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις και τις συνθήκες στοιχειώδους δικαιοσύνης. Ούτε ελέω Θεού ούτε ελέω τεχνοκρατίας επιτρέπεται η επιβολή πολιτεύματος.

Το βασικό νόημα του επιχειρήματος της ομιλίας μου είναι η διαπίστωση ότι υπάρχουν έκδηλα και άδηλα συμφέροντα που προωθούν το συνεχώς ογκούμενο κύμα της παγκοσμιοποίησης. Πιθανώς σε κάποια στιγμή η παγκοσμιοποίηση να βρεί κάποιο μέτρο. Προς το παρόν όμως το κίνημα παρουσιάζεται μάλλον μονόχρωτο και χωρίς διάθεση για συμβιβασμούς. Τα ιδεολογικά στοιχεία που το προσδιορίζουν υποκρίνονται ότι ενδιαφέρονται και για το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισοτιμίας. Πάντως, καθώς το κίνημα της παγκοσμιοποίησης προχωρεί ποικιλότροπα, αναπόφευκτα θα έρθει σε ρήξη με τις γνωστές σκοπιμότητες των παραδοσιακών θεσμών. Αυτές δεν παραμερίζονται εύκολα, χωρίς να προξενήσουν αντιστάσεις και αντιδράσεις. Ας αναλογιστούμε, λόγου χάριν, την αναπόφευκτη ρήξη με τις αξίες των υπαρκτών θρησκειών.

Ίσως προς το παρόν οι θρησκείες, ως συστήματα αξιών, προτιμούν να μένουν αμέτοχες, αλλά όχι και αδιάφορες, στις βλέψεις της παγκόσμιας ολοκλήρωσης που θέτει ως επίκεντρο την τεχνοκρατία, χωρίς να δηλώνεται καθαρά κάποια προτίμηση θρησκευτικής τοποθέτησης. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι διαπνέεται από μίαν αρχή ανεκτικότητας. Η ιεράρχηση σκοπιμοτήτων αναγκαστικά προωθεί νέες προνομιούχες θέσεις. Οι παραγκωνισμένοι θεσμοί και παραδόσεις, όπως άλλωστε συμβαίνει σε κάθε εποχή, ή θα περιοριστούν σε κατώτερους ρόλους ή θα συμβιβαστούν με τη βία. Τέτοιες αναπόφευκτες εκβάσεις, υποψιάζεται κανείς, εγχυμονούν μελλοντικές αιματοχυσίες και νέους τύπους τυραννικών καθεστώτων. Γενικά, το ρεύμα της παγκοσμιοποίησης ούτε δρα ελεύθερο από ιδιοτελή ελατήρια ούτε διαπνέεται από ευεργετικά αισθήματα. Οι πρωτεργάτες του μολαταύτα θεωρούν την επικράτησή του ως ιστορική αναγκαιότητα και αναπόφευκτη έκφανση του κοσμικού απολύτου, à la Hegel.

Ό,τι κι αν επιφυλάσσει το μέλλον, οι τρέχουσες τάσεις δείχνουν να ευνοούν την κίνηση της παγκόσμιας ολοκλήρωσης. Όσο η πορεία της γνωρίζει κάποιες επιτυχίες, τόσο πιο ζημιωμένη θα βγαίνει η διπλή διάσταση της ανθρώπινης ζωής: παιδεία και πολιτικός βίος. Αν πράγματι επιτύχει μελλοντικά το σχέδιο της παγκοσμιοποίησης, η

έννοια της αρετής θα υποστεί επώδυνη υποβάθμιση. Ίσως μάλιστα η υποβάθμιση αυτή να είναι τόσο σκληρή, ώστε να γίνει και προάγγελος ενός νέου και ιδιότυπου μεσαίωνα, και μάλιστα χωρίς τη δυνατότητα κάποιας χάριτος ή ομορφιάς.

Από τον πολυπολιτισμό έως την παγκόσμια πόλη των πόλεων η απόσταση όσο πάει και μικραίνει. Το περίεργο είναι ότι οι πρωτεργάτες μιλάνε για νέες ελευθερίες και πρωτόφαντη ανέκτικότητα. Φοβούμαι ότι πρόκειται μάλλον για στάση υπεροψίας εκ μέρους των ηγετών, δηλαδή των επίδοξων πλανηταρχών. Και διερωτάται κανείς: Τι απέγινε το ιδεώδες της ενότητας του ανθρωπίνου γένους; Η απάντηση είναι μάλλον απλή και απογοητευτική. Παραμένει ιδεώδες, απόμακρο και ακατόρθωτο. Για να καταστεί πραγματοποιήσιμο ως αντίδοτο του κοινωνικού ήθους που προβλέπεται ότι θα επικρατήσει στο παγκόσμιο χωριό, θα χρειαστεί να τηρηθούν τουλάχιστο τρεις αυστηροί όροι για τέτοιο πρακτικό ξεκίνημα:

1. Μια θετική θεωρία αρετής και παιδείας, βασισμένη σε επιστημονικά δεδομένα για την ανθρώπινη φύση.

2. Ένας επαναπροσδιορισμός της θρησκευτικότητας ως κοινωνικού θεσμού, ώστε να υπηρετήσει τη συνεργασία των λαών, αντί να καλλιεργεί φανατισμούς και διαιρέσεις.

3. Τοποθέτηση του πολιτικού βίου σε μian ευρύτερη βάση, πέρα από τα οικονομικά και τεχνοκρατικά συμφέροντα, που σήμερα διαφεντεύουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι εκτελεστικές εξουσίες των βιομηχανικά ανεπτυγμένων κρατών.

Μας προβληματίζει και ένα άλλο καίριο ερώτημα: Σε περίπτωση που η παγκοσμιοποίηση εξασφαλίσει την συνεχή της επικράτηση και επιβολή, θα υπάρξει άραγε συγκατάβαση για μεταφορά της ισχύος από την πολλότητα των σημερινών εθνών σε μια κυβέρνηση του παγκόσμιου χωριού; Είναι δυνατόν μια τέτοια μεταβίβαση εξουσίας, άγνωστη ως τώρα ως εκτελεστική και νομοθετική μορφή πολιτεύματος, να απορροφήσει την ποικιλία συνταγμάτων των υπαρκτών εθνών-κρατών; Θα μπορέσει να αντικαταστήσει την υπό δοκιμασία δομή των θεσμών των Ηνωμένων Εθνών και ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Τα προγράμματα που θα προταθούν για τη μετάβαση από τον πολυπολιτισμό σε μια ομοιογενή πολιτική παιδεία θα βρεθούν αντιμέτωπα με προβλήματα μεγαλύτερα απ' ό,τι μπορούμε να φα-

νταστούμε σήμερα. Πιο επικίνδυνη από ποτέ προβάλλει η απειλή του αφανισμού προσφιλών παραδόσεων: εθνική ταυτότητα, πολιτισμική μνήμη, γλώσσα και πάτριά ήθη.

III. Το Μέλλον του Ελληνισμού

Για μας τους Έλληνες η απειλή πολιτισμικού αφανισμού ή, ας το ειπούμε, αφομοίωσης, παίρνει άλλες διαστάσεις. Μαζί με τους σύγχρονους θεσμούς θα περάσουν εντελώς στο περιθώριο του πολιτισμού και η πολύτιμη ανθρωπιστική γραμματεία μας, από την αρχαιότητα ως σήμερα. Μαζί της θα μηδενίζεται και η αξία της για κάθε μελλοντική ανάκαμψη του ανθρώπου, όταν οι φοβερές κρίσεις θα απειλούν να μας στερήσουν από κάθε ίχνος αξιοπρέπειας.

Οι Έλληνες έμειναν πιστοί στην ιδέα του *homo sapiens* κι αυτήν καλλιέργησαν κι έφεραν στην τελειότητα με τη φιλοσοφία, την τέχνη, την επιστήμη, τόσο στον πρακτικό όσο και στον θεωρητικό βίο. Οι Έλληνες τοποθέτησαν στο κέντρο της ζωής των την υπεροχή του λόγου και ως μέσου και ως αυτοσκοπού. Δυστυχώς, δεν πρόφτασαν να περάσουν τα διδάγματα του ορθού λόγου αυτούσια στην καθημερινότητα του βίου για την επίλυση των πολύπλοκων προβλημάτων και τη χαλιναγωγή των παθών. Και πόλεμοι, συχνά εμφύλιοι, και καταστροφές έγιναν. Επήλθε και πολιτικός ξεπεσμός. Όμως το δημιουργικό έργο του έλλογου βίου έμεινε. Αργότερα, οι μετέπειτα φάσεις του Δυτικού πολιτισμού, αφού μετέλαβαν του Ελληνικού λόγου, προτίμησαν κυρίως την ωφελιμιστική όψη του λόγου. Κι ο λόγος έγινε εργαλείο του *homo faber* και του *homo technicus*.

Και φτάσαμε στις ημέρες μας να αντικρύζουμε τη μελλοντική πορεία της ανθρωπότητας με τον λόγο μόνο ως εργαλείο μέσο και τα τεχνολογικά επιτεύγματα ως αυτοσκοπούς. Τις απώτατες αξίες φτάσαμε να τις αντλούμε αποκαλυπτικά από τις θρησκείες ή μέσα από τις εκρήξεις των παθών. Σαν να μην αρκούσαν αυτά, έφτασε η διανόηση ως αναλυτική των θεσμών να θέτει ως προμετωπίδα του πολιτικού βίου το αίτημα της ελευθερίας και τη θεμελίωση της ελευθερίας, μετατρέποντας τον λόγο σε προασπιστή και των δύο. Αποτέλεσμα των ανεπτυγμένων πια νεότερων ανησυχιών ήταν να αναφανεί, εν ονόματι της ελευθερίας, ένα πλήθος θεωριών περί ανθρωπίνης φύσης, όλα απαυγάσματα της ίδιας κουλτούρας. Η μία θεωρία στη-

ρίζεται στην θρησκεία, η άλλη στην τέχνη, η άλλη στην επιστήμη, άλλη αλλού, έτσι που, ενώ συνυπάρχουν, δεν συνάδουν. Όσο για την εδραίωση της πολιτικής αρετής, αυτή «κατάντησε σχεδόν ανέστιος και πένης», όπως θα έλεγε και ο ποιητής.

Αν τέτοια είναι τα πιο βασικά γνωρίσματα του συγχρόνου βίου, έχουμε χρέος να ρωτήσουμε αν οι αυτοπρόβλητοι ηγέτες είναι ηθικά ώριμοι να αναλάβουν την ευθύνη για την πραγματοποίηση του μελλοντικού παγκόσμιου χωριού. Φαίνεται καθαρά πως αυτό που καθορίζει τους σκοπούς της πορείας είναι κυρίως τα οικονομικά ενδιαφέροντα που οριοθετούν και τους πολιτικούς θεσμούς. Έχουμε γίνει υπερβολικά αισιόδοξοι και πρόωρα υπερβέβαιοι. Προτιμούμε να πιστεύουμε ότι η έκβαση του εγχειρήματος θα είναι αναπόφευκτα ευεργετική. Όμως, άλλο πράγμα είναι το κέρδος κι άλλο η ευδαιμονία. Καιρός είναι να θέσουμε το ζήτημα της παγκόσμιας πολιτικής σε στοχαστική εξέταση με οδηγό τον λόγο. Δεν ζούμε πια με την προσημονή ενός νέου ανθρωπισμού. Μπήκαμε ήδη στην πιο κρίσιμη φάση του πολιτισμού, κι αυτό γιατί κατέχουμε τα μέσα να φέρουμε τον πλήρη αφανισμό του ανθρώπινου είδους με την αναπάντεχη τελειοποίηση των πυρηνικών όπλων.

Η κρίσιμη ώρα του σύγχρονου πολιτισμού θα φανεί τη στιγμή που θα πρέπει να απαντήσουμε στο ερώτημα αν είμαστε έτοιμοι να αποκαταστήσουμε τον λόγο στην θέση που του πρέπει στη ζωή μας. Δεν εννοώ τον λόγο μόνο ως επιστημονική έρευνα. Τον εννοώ κυρίως ως αδέκαστο έλεγχο των πολιτικών θεσμών. Είναι ο μόνος τρόπος που απομένει, προκειμένου να μπορέσουμε να βάλουμε τέλος στην ασυνείδητη εκμετάλλευση του φυσικού περιβάλλοντος και στη δυσπραγία που επανειλημμένα νέμεται το ανθρώπινο δυναμικό.

Αν κάποτε οι ισχυροί του σύγχρονου κόσμου θελήσουν να ανοίξουν νέο δρόμο για το καλό της ανθρωπότητας, δεν έχουν παρά να ξανασυναντήσουν στο προσεχές μέλλον τον ανθρωπισμό του Ελληνικού Λόγου, όπως τον εννόησαν οι τραγικοί μας ποιητές. Είναι το μοναδικό φάρμακο για την καταστολή της ὕβρεως. Κι ας μὴν λησμονούμε ότι η ὕβρις караδοκεί σε κάθε στροφή της μοίρας των ανθρώπων, παντού και πάντοτε, όταν τα πάθη δρούν ατίθασα και ανεξέλεγκτα. Αυτή είναι η διαχρονική αξία του Ελληνικού Λόγου κι αυτή η ουσία του Ελληνικού πνεύματος· πάντα παρούσα και πάντα μελλοντική.

JOHN P. ANTON

Distinguished Professor of Greek Philosophy and Culture

Ph. D. Columbia University

Honorary Doctor of Philosophy, University of Athens

Honorary Doctorate of Pedagogy and Philosophy, University of Patras

Honorary Doctorate of Philosophy, University of Ioannina

University address:

Department of Philosophy

Cooper Hall 264

University of South Florida

Tampa, FL 33620

Tel. (813) 974-3670. FAX (813) 974-5104

email: hanton1@tampabay.rr.com

Date of birth: November 2, 1920
0695

Home address:

10012 Oxford Chapel Dr.

Tampa, FL 33647

Tel. (813) 991-7033

FAX (813) 907-8206

Social Security No.: 078-24-

EDUCATION:

Institution	Field of Study	Degree	Date
Columbia University	Philosophy	B.S.	1949
Columbia University	Philosophy	M.A.	1950
Columbia University	Philosophy	Ph.D.	1954

EMPLOYMENT:

Place	Position/Title	Time Period
Univ. of South Florida	Distinguished Professor of Greek Philosophy and Culture; Director, Center for Greek Studies Director, Center for Neoplatonic Research	
Univ. of South Florida	Professor of Philosophy	1983-
U.S.F. New College	Provost & Prof. of Philosophy	1982-83
Mills College	M. W. Bennett Visiting Professor	1981
Humboldt State Univ.	Distinguished Visiting Professor	1979
Univ. Calif. Berkeley	Research Associate	1971-72
Emory University	Chairman, Dept. of Philosophy	1969-76
Emory University	Callaway Professor of Philosophy	1969-82
Columbia University	Visiting Professor	1966 S.

SUNY at Buffalo	Professor &.Assoc. Dean, Grad. Sch.	1967-69
SUNY at Buffalo	Professor of Philosophy	1964-69
SUNY at Buffalo	Associate Professor	1962-64
Ohio Wesleyan University	Associate Professor	1958-62
University of Nebraska	Assistant Professor	1955-58
University of New Mexico	Visiting Lecturer	1954-55

HONORS, AWARDS, BIOGRAPHIES:

Honorary Doctorate of Philosophy, University of Athens, June 10, 1992.

Honorary Member, Eta Sigma Phi (National Classics Honor Society) 1958.

Honorary Member, Phi Beta Kappa 1971.

Outstanding Educator of America 1972.

Honorary Member, Society for Macedonian Studies 1959.

Honorary Member, Hellenic Society for Philosophical Studies, Athens, Greece, 1973.

Corresponding Member, The Academy of Athens, elected in 1983.

Corresponding Member, Parnassus Literary Society, Greece, elected in 1991.

Honorary Member, Parnassus Literary Society, 1992.

Distinguished Scholar, College of Arts and Letters, USF 1985-86.

Gold Medal Honorary Citizen of the Island of Samos, Greece, in recognition of contributions to the understanding of Greek Philosophy and Civilization 1988.

Gold Medal Honorary Citizen of Olympia/Zacharo, Greece, 1991.

Honorary President of the International Association for Greek Philosophy, 1993.

Professional Excellence Award, University of South Florida, 1997.

Papazoglou Award for Literature, 1998.

Arcadian of the Year, 1998.

Honorary Member, International Association of Sports Law, 2002

Honorary Doctorate of Philosophy, University of Patras, May 13, 2004

Honorary Doctorate of Philosophy, University of Ioannina, May 18, 2005

LISTINGS

2000 Outstanding Scholars of the 20th Century, International
Biographical Center, 2000-
Men of Achievement 1976-
Who's Who in the World 1977-
Who's Who in America (since 43rd Biennial Edition; 47th Biennial
Edition 1995)
Who's Who in American Education
Contemporary Authors; Leaders in Education
Directory of American Scholars
Dictionary of International Biography
ΕΠΙΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ Who is Who (1992, 1998, Metron)

I. Books Authored:

Aristotle's Theory of Contrariety. London: Routledge and Kegan Paul.
New York: Humanities Press. The International Library of
Psychology, Philosophy and Scientific Method, 1957. Pp. xi,
253; new pb. edition, University Presses of America, 1987.
Reprint: Volume 1 in *Routledge Ancient Philosophy in Ten Volumes*,
special edition, The International Library of Philosophy, 2000
(ISBN 0-415-22515-9)

Δέκα Δοκίμια. Ἀθήνα, Ἐκδ. Γρηγόρης. 1968. Σελ. 197. Περιεχόμενα
1. Τὸ Διονυσιακὸ στοιχεῖο στοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους. 2. Τὸ
κύριο θέμα τοῦ Φαίδωνος. 3. Ὁ ἔλεγχος τῆς συμμετρικῆς θεωρίας
ἀπὸ τὸν Πλωτῖνο. 4. Οἱ ἀντιλήψεις τοῦ Πλωτίνου γιὰ τὸ λειτούρ-
γημα τοῦ καλλιτέχνη. 5. Ὁ John Dewey καὶ ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ φι-
λοσοφία. 6. Φιλοσοφία καὶ σύγχρονος πολιτισμός. 7. Ὁ κλασικὸς
ἀνθρωπισμὸς στὴν ποίηση τοῦ Σεφέρη. 8. Μαρξισμὸς καὶ Ὑπαρ-
ξισμός. 9. Ὡραῖο καὶ τεχνικὴ. 10. Ἡ ἀνθρώπινη ἀρετὴ.

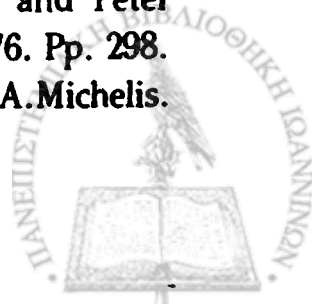
*Critical Humanism as a Philosophy of Culture: The Case of E. P.
Papanoutsos*. Introd. by Th. Stavrou, Univ. of Minnesota.
Minneapolis: North Central Publishing Co. 1981. Pp. 45.

The Poetry and Poetics of Constantine P. Cavafy. London: Harwood
Academic Publishers. 1995. Pp. xxviii, 387.

Categories and Experience: Essays on Aristotelian Themes. Dowling
College Press, 1996. Pp. 297.

- Archetypal Principles and Hierarchies: Essays on Neoplatonic Themes.* Binghamton University, 2000. Pp. v, 310.
- Η Ποίηση και η Ποιητική του Καβάφη.* Ελληνική μετάφρ. του συγγραφέα με νέα εισαγωγή of *The Poetry and Poetics of Constantine P. Cavafy*, Αθήνα: Έκδ. "Ίκαρος", 2000, σελ. 374.
- Αριστοτέλης, Η Θεωρία της Εναντιότητας.* (*Aristotle's Theory of Contrariety*). Ελληνική μετάφρ.: Ν. Μελισσίδης με Εισαγωγή του συγγραφέα. Εκδ. Λιβάνης, Αθήνα: 2001, σελ. 428.
- Το Χρονικό μιας Φιλοσοφικής φιλίας. Τρία κείμενα και Αλληλογραφία (1948-1982) με τον Ε. Π. Παπανούτσο.* Αθήνα: Εκδ. Gutenberg 2004, σελ. 325.
- American Naturalism and Greek Philosophy*, Humanity Books. New York: Armet, 2005, pp. 326.
- Science, Philosophy and Our Educational Tasks.* Edited and with an Introduction by John P. Anton and G. K. Plochmann. The University of Buffalo Studies Special Monographs, Vol. II, No. 2. Buffalo, NY, 1966. Pp. 67.
- Naturalism and Historical Understanding: Essays in the Philosophy of John Herman Randall, Jr.* Edited and with an Introduction and Bibliography of Randall's Publications by John P. Anton. Albany: State University of New York Press, 1967. Pp. x, 323.
- The Foundations of Knowledge*, by E. P. Papanoutsos. Edited and with an Introduction by John P. Anton. Translated from the Greek by B. Coukis and J. P. Anton. Albany: State University of New York Press, 1968. Pp. xxx, 317.
- Essays in Ancient Greek Philosophy.* Edited by John P. Anton with G. Kustas. Introduction by J. P. Anton. Volume I. Albany: State University of New York Press, 1971. Pp. xxxvii, 650.
- Philosophy and the Civilizing Arts: Essays Presented to Herbert W. Schneider on His Eightieth Birthday.* Edited and with an Introduction by C. Walton and J. P. Anton. Athens: Ohio University Press, 1975. Pp. xxii, 508.
- Hellenism and the First Greek War of Liberation (1821-1830).* Edited by N. P. Diamandouros, John P. Anton, J. Petropoulos, and Peter Topping. Thessaloniki: Institute for Balkan Studies, 1976. Pp. 298.
- Aisthetikos: Essays on Art, Architecture and Aesthetics*, by P. A. Michelis.

- Edited and with an Introduction by John P. Anton. Detroit: Wayne State University Press, 1976. Pp. 296.
- Science and the Sciences in Plato*. Papers contributed by G. Vlastos, A. P. D. Mourelatos, R. G. Turnbull and I. Mueller. Edited and with an Introduction by John P. Anton. New York: Eidos Publications, Caravan Press, 1980. Pp. 127.
- Essays in Ancient Greek Philosophy*. Edited and with an Introduction by John P. Anton and Anthony Preus. Vol. II. Albany: State University of New York Press, 1983. Pp. xxiv, 541.
- Essays in Ancient Greek Philosophy: Studies in Plato's Philosophy*. Volume III. Edited and with an Introduction by John P. Anton and Anthony Preus. Albany: State University of New York Press, 1989. Pp. vi, 358.
- Essays in Ancient Greek Philosophy: Aristotle's Ethics*. Vol. IV. Edited by John P. Anton and Anthony Preus. Albany: State University of New York Press, 1991. Pp. 284.
- Essays in Ancient Greek Philosophy: Aristotle's Ontology*. Vol. V. Edited by Anthony Preus and John P. Anton. Albany: State University of New York Press, 1992. Pp. ix, 352.
- Upward Panic: The Autobiography of Eva Palmer Sikelianos*. Edited and with Introduction and Notes by John P. Anton. London: Gordon and Breach Science Publishers, Harwood Academic Publishers, 1993. Pp. 265.
- Twenty Letters on the Ancient Drama* by Eva Palmer-Sikelianos. Edited and with Introduction and Notes by John P. Anton. Bilingual Edition. Translated into Greek by Loukia Tsokopoulou. Athens: Nea Synora: A Livanis Publication, 1997. Pp. 306.
- The Ancient Drama at Delphi 1927-1997: Proceedings of the Seventieth Anniversary of the Delphic Festivities*. Edited with Introduction and Notes by John P. Anton. Athens: Livanis Publishers, 2002. Pp. 252.
- Hellenism and the First Greek War of Liberation (1821-1830)*. Επιμέλεια: Ν. Π. Διαμαντούρος, John P. Anton, Ι. Πετρόπουλος και Peter Topping. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Βαλκανικών Σπουδών, 1976. Σελ. 298.
- Ιερός Πανικός: Η Αυτοβιογραφία της Εύας Πάλμερ-Σικελιανού*. Εισαγωγή, Μετάφραση και Σημειώσεις: John P. Anton. Αθήνα:

Εκδ. Εξάντας, 1992, σ. 257.

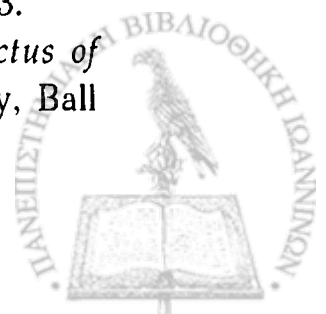
Αφιέρωμα στον Κωνσταντίνο Δεσποτόπουλο. Επιμέλεια: J. P. Anton, Δ. Ζ. Ανδριόπουλος, Β. Α. Κύρκος και Δ. Ι. Παπαδής. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήσης, 1991, σ. 383.

ΑΡΘΡΑ

- “Το Διονυσιακό στοιχείο στους Πλατωνικούς διαλόγους”, *Εποχές*, 37 (Μάιος 1996). (Βλ. και *Δέκα Δοξίμια*).
- “Ωραίο και τεχνική”, *Εγκυκλοπαίδεια της Ελληνικής Λογοτεχνίας*, τόμ. 2ος. (Βλ. και *Δέκα Δοξίμια*).
- “Plotinus’ Conception of the Functions of the Arts”, *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, XXVI (Fall 1967):97-101. Αναδημ. σε ελληνική μετάφραση: “Οί αντιλήψεις του Πλωτίνου για το λειτούργημα του καλλιτέχνη” στο *Δέκα Δοξίμια*, Αθήνα 1968.
- “Randall’s Interpretation of Greek Philosophy”, in *Naturalism and Historical Understanding*, State University of New York Press, 1967: 8-34.
- “The Meaning of ‘O LOGOS TES OUSIAS’ in Aristotle’s *Categories* 1a” *The Monist*, 52 (1968): 252-67. Αναδημ. *Πλάτων* 18 (1968): 17-27.
- “The Ultimate Theme of Phaedo”. *Arethusa*, 1 (1968): 17-27. Αναδημ. σε ελληνική μετάφραση: “Το κύριο θέμα του Φαίδωνος” στο *Δέκα Δοξίμια*.
- “The Aristotelian Doctrine Of ‘Homonyma’ in the *Categories* and Its Platonic Antecedents”, *The Journal of the History of Philosophy*, VI/4 (1968): 315-26. Αναδημ. *Πλάτων*, 21 (1969): 36-57.
- “Human Excellence”, in *Moral Problems in Contemporary Society: Essays in Humanistic Ethics*. Edited by P. Kurtz. New Jersey: Prentice Hall, 1969: Pp. 116-34. Αναδημ. σε ελληνική μεταφρ.: “Η ανθρώπινη ἀρετή” στο *Δέκα Δοξίμια*.
- “Ancient Interpretations of Aristotle’s Doctrine of ‘Homonyma’”, *The Journal of the History of Philosophy*, VII/1 (1969): 1-18. Αναδημ. *Πλάτων*, 21 (1969): 36-57.
- “Η Γνωσιολογία του Παπανούτσου”, *Νέα Έστία*, τόμ. 88, Τεύχ. 1029 (15 Μαΐου 1970): 636-49.
- “Η αρχή της αντιφάσεως στον Άριστοτέλη: όντολογική θεμελίωση

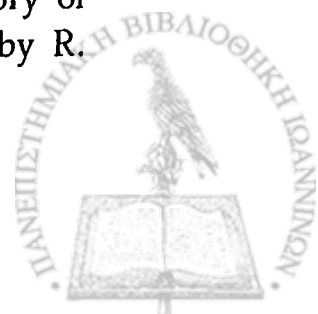
- καὶ Πλατωνικὲς πηγές της”, *Φιλοσοφία*, 2 (Ἀκαδημία Ἀθηνῶν 1972): 266-83.
- “Aesthetic Issues in the Thematic Use of Novel Materials”, *Χρονικὰ Αἰσθητικῆς: Ἀναμνηστικὸς τόμος ἀφιερωμένος στὸν Π. Α. Μιχελή* (Ἐκδοση τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Αἰσθητικῆς). (Αθήνα 1972): 124-32.
- “Tragic Vision and Philosophic Theoria in Classical Greece” *Diotima*, 1 (1973): 11-31.
- “Γύρω ἀπὸ τὴ συνάντηση Καβάφη καὶ Καζαντζάκη”, *Νεοελληνικὸς Λόγος*, 2 (Αθήνα 1974): 3-15.
- “The Secret of Plato’s *Symposium*” *The Southern Journal of Philosophy*, XII (1974): 277-293. Αναδημ. *Diotima* 2 (1974): 24-47.
- “Henderson’s Treatment of the Neohellenic Enlightenment” *Neohellenika* II (1975): 299-305.
- “Some Observations on Aristotle’s Theory of Categories”, *Diotima* 3 (1975): 67-81.
- “Ο κλασικὸς ἀνθρωπισμὸς στὴν ποίηση τοῦ Σεφέρη”, μέρος πρώτο. *Νεοελληνικὸς Λόγος*, 2 (Μάρτης-Απρίλης 1976): 242-49. Μέρος δεύτερο, τ. 2 (Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 1976): 266-73. (Βλ. καὶ *Δέκα Δοκίμια*).
- “Plotinus’ Approach to Categorical Theory”, *The Significance of Neoplatonism* Edited by R. B. Harris. State Univ. of New York Press (1976): 61-77.
- “Ο Βάρναλης καὶ ὁ ἱστορισμὸς τοῦ Καβάφη”, *Νεοελληνικὸς Λόγος*, τευχ. 1975-76, ἀφιερωμένο στὸν Κώστα Βάρναλη. Ἀθήνα 1977: 13-25.
- “The Presence of Ancient Greece in Modern Greece” *Social Education*, Special Issue, 41/4 (1977): 285-91.
- “Health, Harmony and the Ancient Greeks”, *Medicine at Emory*, 15 (June 1977): 40- 41.
- “Some Logical Aspects of the Concept of ‘Hypostasis’ in Plotinus”, *Review of Metaphysics*, XXXI (1977): 258-71. Αναδημ. ἀναθεωρημένο στο *The Structure of Being: A Neoplatonic Approach*. Edited by R. Baine Harris, State University of New Press (1982): 24-33.
- “Alexandria: The History and Legend of a City”, *Conspectus of History*: Annual Publication of the Department of History, Ball

- State University. Vol. 4, No 1 (1977): 13-23.
- “Η Ποιητική τέχνη του Κ. Π. Καβάφη”, *Νέα Έστία*, τόμ. 114ος, τεύχ. 53 (15 Νοεμβρίου 1983): 1397-1416, μετάφρ. “The Art Poetica of Constantine P. Cavafy”, *Philosophy and Literature*, II/1 (Spring 1978): 85-109.
- “Dialectic and Health in Plato’s Gorgias”, *Ancient Philosophy*, I/1 (Spring 1980): 49-60.
- “Europe and Greece: The Challenge and the Issues” Ειδικός τόμος. Ίνστιτούτο Δημοσίου και Διεθνούς Δικαίου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. *Thesaurus Acroasium*, VIII (1980): 5-12.
- “Aristotelian Categories and Post-classical Ontologies”. *Πρακτικά Του Παγκοσμίου Συνεδρίου “Άριστοτέλης”*, 1978, Αθήνα, Υπουργείο Πολιτισμού, 1981: 214-20.
- “Kazantzakis and the Tradition of the Tragic”, *Journal of the Hellenic Diaspora*, Special Issue, X/4 (1983): 53-67.
- “Επιστήμη και ευσέβεια στη φιλοσοφία του Έπικούρου”, *Αφιέρωμα Τιμητικό στη Μνήμη του Ε. Π. Παπανούτσου*. Έπι.: Β. Κύρκος, Τόμ. 2ος (Αθήνα, 1984): 55-71.
- “Ο κλασικός έλληνικός διαφωτισμός”, *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών*, 60 (1985): 239-64. Αναδημ. *Νέα Έστία*, (Ιούλιος 1985): 906-921.
- “Η φιλοσοφία της Δελφικής Ιδέας του Σικελιανού στον πεζό του λόγo”, *Νέα Έστία*, τόμ. 119, τεύχ. 1406 (15 Φεβρουαρίου 1986): 145-56.
- “Mythos, Katharsis and the Paradox of Tragedy”, *Proceedings of the Boston Area Colloquium in Ancient Philosophy*. Edited by John Cleary. University Presses of America, τόμ. I (1986): 299-330.
- “Η επίδραση του Άριστοτέλους στην Αμερικανική φιλοσοφία”, *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών*, 61 (1986): 303-322. Αναδημ. *Νέα Έστία*, τόμ. 119, τεύχ. 1424 (15 Νοεμβρίου 1986): 1410-21.
- “Ο αισθητικός-κριτικός Παπανούτσος και ή ποίηση του Κ. Π. Καβάφη”. *Πρακτικά του Συμποσίου “Ε. Π. Παπανούτσος”: Ο Παιδαγωγός και ο Φιλόσοφος* (Ιωάννινα 30/10-1/11/1985). *ΕΕΦΣΙ Δωδώνη*, παράρτημα, αριθ. 36, Ιωάννινα 1987: 141-49. Αναδημ. *Νέα Έστία*, τόμ. 121, τεύχ. 1433 (15 Μαρτίου 1987): 366-72.
- “Η Αριστοτελική ερμηνεία της τραγωδίας και η κριτική του Nietzsche”.

- Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, 62 (1987): 141-49. Αναδημ.
Νέα Ἑστία, τόμ. 122, τεῦχ. 1441 (15 Ιουλίου 1987): 906-16.
- “Revolutions, Reforms and Educational Philosophy in Aristotle’s Theory of Constitutional Law”, *Proceedings of the XII World Congress on Philosophy of Law and Social Philosophy*. (Stuttgard 1988): 58-62.
- “An Unresolved Question About Lord Byron’s Second Visit to Greece”, *Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συμποσίου για τον Βύρωνα* (Αθήνα, Ιούλιος 6-8, 1987). Επιμέλ.: Μ. Byron Raizis. Αθήνα 1988: 108-19.
- “Καβάφης καὶ Μπωντελαίρ”, *Νέα Ἑστία*, τόμ. 123, τεῦχ. 1455 (15 Φεβρουαρίου 1988): 246-256.
- “Aristotle on Justice as Equity”, *Δικαιοσύνη: Πρακτικά του Δεύτερου Διεθνούς Συμποσίου Ελληνικῆς Φιλοσοφίας*. Επιμ.: Κ. Βουδούρης. Αθήνα, 1989: 1-8.
- “Contextual Criteria of Creativity”, *Χρονικά Αἰσθητικῆς: Ἀναμνηστικὸς Τόμος ἀφιερωμένος στὴν Ἑφη Μιχελῆ*. (Ἐκδ. τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Αἰσθητικῆς), ἀρ. 25-26 (Ἀθήνα 1986-1987): 209-24.
- “Ἄγγελος Σικελιανός”, *Εκπαιδευτικὴ Ελληνικὴ Εγκυκλοπαίδεια, Παγκόσμιον Βιογραφικὸν Λεξικόν*, τόμ. 9Α (1988): 253-255.
- “Εὐα Πάλμερ-Σικελιανού”, *Εκπαιδευτικὴ Ελληνικὴ Εγκυκλοπαίδεια, Παγκόσμιον Βιογραφικὸν Λεξικόν*, τόμ. 9Α (1988): 255-256.
- “Οἱ Αἰγαιοπελαγίτικες πηγὲς τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ”, *Νέα Ἑστία*, τόμ. 124, τεῦχ. 1473 (15 Νοεμβρίου 1988): 1684-1691.
- “Ionian Philosophy in Athens: The Presocratic Socrates”, *Ionian Philosophy, Πρακτικά τῆς Διεθνούς Ἑταιρείας Ελληνικῆς Φιλοσοφίας*. Επιμ. Βουδούρης, Αθήνα 1989: 36-40.
- “Greek Theories of Human Nature and the United States Constitution”, *Αφιέρωμα στον Δ. Κωνσταντόπουλο. Ἐκδοση Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, 1990 [1989]: 73-86.
- “The Unity of Scientific Inquiry and the Categorical Theory in Aristotle” *The Greek Studies in the Philosophy and History of Science. Boston Studies in the Philosophy of Science*, Edited by R. Cohen and P. Nicolacopoulos, 1990: 29-43.

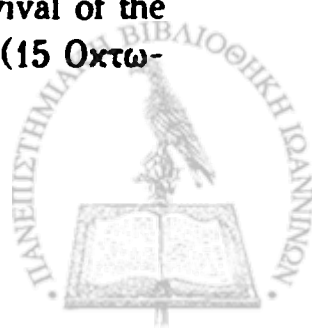
- "Theourgia-Demiourgia: A Controversial Issue in Hellenistic Thought and Religion", *Neoplatonism and Gnosticism*. Edited by R. T. Wallis with Bergman. Vol. IV: *Studies in Neoplatonism*: State University of New York Press, 1992: 9-31.
- "Η Φιλοσοφική θεολογία τοῦ Φωτίου καὶ ἡ Ἀριστοτελική παράδοση", *Παρνασσός*, 54 (1992): 19-45.
- "Ideal Values and Social Action in Aristotle", *Αφιέρωμα στον Κ. Δ. Δεσποτόπουλο*. Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα: Παπαζήσης, 1991: 183-191.
- "Η Ολυμπία ως Πολιτιστικό Κέντρο και Ιερός Ἄθλος: παράδοση και σύγχρονη πραγματικότητα", *Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου για τη μελέτη του θεσμού των Ολυμπιακών Αγώνων*.
- "Η φιλοσοφία της παιδείας σήμερα και ο θεσμός της πολιτείας", *Πρακτικά του Συμποσίου για την παιδεία*, Πανεπιστήμιο Πατρών, 1995.
- "Η παράδοση της παιδείας των Ελλήνων και η οικουμενικότητά της για την εποχή μας", *Πρακτικά του Σεμιναρίου Φιλοσοφίας*. Επιμ. Καθηγητού Κ. Βουδούρη. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1991: 13-27.
- "The Meaning of 'Kategoria' in Aristotle's Categories" in *Essays in Ancient Greek Philosophy*, vol. 5. Eds. Anthony Preus and P. Anton, State University of New York Press, 1992: 3-18.
- "Ο Πυθαγόρειος τρόπος του βίου: Θρησκεία και ηθική" στό: *Πρακτικά Γ' Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας, Πυθαγόρεια Φιλοσοφία*. Επιμ.: Κ. Βουδούρης, Αθήνα-Σάμος. 1992: 9-19.
- "Anaxagoras and Socrates". *Η Φιλοσοφία του Σωκράτη: Έλεγχος, Ηθική, και Αλήθεια*. Πρακτικά του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας, 1992: 20-39.
- "Κωνσταντίνος Π. Καβάφης: Αλεξανδρινός ποιητής και ανδρείος της ηδονής", *Πρακτικά του πρώτου Διεθνούς Συμποσίου "Καβάφεια"* 1991. Κάιρο και Αλεξάνδρεια: Ελληνική Πρεσβεία στην Αίγυπτο, 1992: 29-36.
- "Plotinus and the Neoplatonic Conception of Dialectic", *The Journal of Neoplatonic Studies*, 1 (Fall 1992): 3-30.
- "Η αρχαία ελληνική φιλοσοφία στό ἔργο τοῦ Κωστή Παλαμά", *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, 68 (1993): 25-44.

- “Santayana and Greek Philosophy”, *Bulletin of the Santayana Society*, No. 11 (Fall 1993): 15-29.
- “Γλώσσα καὶ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς στὴν ποίηση τοῦ Κ. Π. Καβάφη”, *Νέα Ἑστία, Αφιέρωμα στον Κ. Π. Καβάφη* (15 Ιουλίου 1993): 905-14.
- “Nietzsche’s Critique of Aristotle’s Theory of Tragic Emotions”, *Tragedy and Philosophy*. Ed. N. Georgopoulos. London: Macmillan, 1993: 19-38, 63.
- “Epicurus and the Doctrine of the Unity of the Virtues”, *Hellenistic Philosophy*, vol. 1. ed. K. Boudouris, Athens 1993: 9-20.
- “The Aristotelianism of Photius’ Philosophical Theology” in *Aristotle in Late Antiquity*, ed. L. P. Schrenk. Washington, D.C.: The Catholic University of America Press, 1994, 158-83.
- “Ο Αριστοτέλης και η οντολογία του ποιητικού κόσμου”, *Παρνασσός*, ΛΕ’ (1993): 7-20.
- “The Friends of the Forms: The Argument for the Logical Necessity of Platonism for Philosophical Systems”, *Journal of Neoplatonic Studies*, 2/1 (Fall 1993): 100-25.
- “The Origins of Photius’ Religious Aesthetics”, *Φιλοσοφία και Ορθοδοξία*. Επιμ.: Κ Βουδούρης. Αθήνα: Κέντρο Ελληνικής Φιλοσοφίας, 1994: 18-40.
- “Επίκαιρες παρατηρήσεις επί της αρχιτεκτονικής της πολιτικής τέχνης”, *Αριστοτελική Πολιτική Φιλοσοφία (Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας)*, τόμος 1ος, επιμ.: Κ. Βουδούρης, Αθήνα 1995: 23-36.
- “Η Αναγέννηση τῆς ἑλληνικῆς κληρονομιάς κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἀμερικανικῆς ἐπανάστασης”, *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, 1995-1996: 477-91. Αναδημ. *Νέα Ἑστία*, τεύχ. 1391 (15 Ιανουαρίου 1996): 89-97.
- “Η Κλασική και ελληνιστική αντίληψη περί της αρετῆς”, στο *Η Ηθική Φιλοσοφία των Ελλήνων*, επιμ. Κ. Βουδούρης, Αθήνα, Διεθνῆς Εταιρεία Ελληνικής Φιλοσοφίας, 1996: 129-46.
- “Η ηθική και πολιτική φιλοσοφία των Στωικών”, στο *Η Ηθική Φιλοσοφία των Ελλήνων*, επιμ.: Κ. Βουδούρης, *Διεθνῆς Εταιρεία Ελληνικής Φιλοσοφίας*, Αθήνα, 1996: 167-78.
- “Plotinus and Augustin on Cosmic Alienation: ‘Proodos’ and

- Epistrophe", *Journal of Neoplatonic Studies*, vol. IV/2 (Spring 1996): 3-28.
- "Aristotle on the Nature of 'Logos'", *Philosophical Inquiry*, Vol. XVIII, No 1-2 (Spring 1996): 1-30.
- "Neoplatonic Elements in Arethas' Scholia on Aristotle and Porphyry", *Proceedings of the Academy of Medieval Philosophy, Actes du Colloque International, Societe International pour l' Étude de la Philosophie Medieval* (October 1995), Ed. L. Benakis, Brepolis 1997: 291-306.
- "Introduction" to the English translation of Basil Tatakis, *Byzantine Philosophy*, translated by N. Moutafakis. Indianapolis, Hlackett Publishing Compang, 2003.
- "Ο Πλάτων ως κριτής της δημοκρατίας: αρχαίας και σύγχρονης", *Πρακτικά του 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας*. Επιμ. Κ. Βουδούρη, τόμος Α, Αθήνα 1997: 11-20. Αναδημ. με προσθήκες, *Philosophical Inquiry*, XX/1-2, 1-17.
- "Aristotle on the Nature of Logos", *The Philosophy of Logos*, ed. K. Boudouris, Vol. I (Athens 1996): 11-21; reprinted with additions in *Philosophical Inquiry*, Vol. XVIII, Nos. 1-2 (Winter-Spring 1996): 1-30.
- "Η Άρχαδία στὸ ποιητικὸ ἔργο τοῦ Κ. Παλαμᾶ", *Νέα Ἑστία*, τόμ. 141, τευχ. 1672 (1 Μαρτίου 1997): 293-301.
- "Plato as Critic of Democracy: Ancient and Modern", *Platonic Political Philosophy. Proceedings of the VIII Conference of the International Association of Greek Philosophy*, Vol. I. Edited by K. Boudouris. Athens, 1997: 11-20; revised and expanded in *Philosophical Inquiry*, XX/1-2 (Winter-Spring 1998): 1-17.
- "John Herman Randall, Jr.", biographical article, in *American National Biography*, vol. 18, Oxford, Oxford University Press, 1998: 113-4.
- "Herbert W. Schneider", biographical article, in *American National Biography*, vol. 20, Oxford, Oxford University Press, 1998, pp. 405- 7.
- "Η Δελφική Ιδέα του Ἀγγέλου Σικελιανού και η συμβολή της Εύας στην αναβίωση του Αρχαίου Θεάτρου" ("The Delphic Idea of Angelos Sikelianos and Eva's Contribution to the Revival of the Ancient Theater"), *Νέα Ἑστία*, τόμ. 142, τευχ. 1687 (15 Οκτωβρίου 1997): 1454-1459.

- “Philosophy, Medicine and Political Pathology”, *Proceedings of the IX (1997) Conference of the International Association of Greek Philosophy*, vol. 1 (1998): 11-19; also in Greek translation, “Φιλοσοφία, Ιατρική και Πολιτική Παθολογία”, *Φιλοσοφία και Ιατρική*, τόμ. 1. Επιμ.: Κ. Βουδούρης, Αθήνα 1998: 13-24.
- “Aristotle on the Unity of Science: Its Contemporary Relevance”, *Proceedings of the Conference on Aristotle*, sponsored by the University of Thessaloniki and the Cultural Programs of the European Union. In *Aristotle and Contemporary Science*. Volume One. Ed. Demetra Sfendoni-Mentzou and Preface by Hilary Putnam. New York: Peter Lang, 2000: 72-88.
- “The Concept of Causality in Theophrastus’ Metaphysics”, *The Journal of Neoplatonic Studies*, VII/1 (Fall 1998): 1-31.
- “The Agathon Interlude in Plato’s Symposium”, *Greek-Roman-and Byzantine Studies*, 37/3 (Fall 1996), 209-235; also in Greek translation, “Ο Παρενθετικός λόγος του Αγάθωνα”, *Φιλοσοφίας Ανάλεκτα*, τόμ. 3/2 (2002): 87-108.
- “Aristotle and Theophrastus on Ecology”, *Proceedings of the 10th Conference of the International Association for Greek Philosophy 1998*, in *Philosophy and Ecology: Greek Philosophy and the Environment*. Volume One. Edited by K. Boudouris and K. Kalimtgis. Athens 1999: 15-27.
- “Αριστοτελισμός και σύγχρονη Αμερικανική φιλοσοφία” (“Aristotelianism and Contemporary American Naturalism”), *Φιλόλογος*, τόμ. 24, τεύχ. 100 (2000): 159-71.
- “The Ethics of Politics and the Politics of Ethics”, *Mediterranean Perspectives: Philosophy, Theology, Aesthetics*, ed. R. M. Berchman. Dowling College Press, 2000: 5-15.
- “The Philosophical Foundations of Aristotle’s Concept of Art”, in *Greek Philosophy and the Fine Arts*, vol. 1, ed. K. Boudouris, Athens: Ionia Publications, 2000: 11-20.
- “The Three Faces of Truth: Mythos, Philosophia, Episteme”, *Proceedings of the XII International Conference on Greek Philosophy*, Vol I. K Boudouris, ed., Athens, Ionia Publications, 2001: 1-28; also in Greek translation, “Τα Τρία Πρόσωπα της Αλήθειας” in Vol. II, pp. 36-45.

- "Justice: the Nomothet's and the Dikast's in Aristotle", *Dike*, monthly review of Public Law, June-July 2001: 645-56.
- "Poetic Hierarchies in the Works of N. Kazantzakis", *Παρνασσός*, 41 (1999): 15-27; revised and published in *Modern Greek Studies: A Journal for Greek Letters*, Special Issue on Nikos Kazantzakis, vol 8-9, 2000-2001: 121-31; repr. in *Neoplatonism and Western Aesthetics*, eds., A. Alexandrakis and N. Moutafakis, *Studies in Neoplatonism*, vol. 10, State University of New York Press, 2002: 131-42.
- "Hierarchies, Cultural Institutions and the Problem of Democracy", *Neoplatonism and Contemporary Thought*. Vol. Two. Ed. R. Baine Harris. State University of New York Press, 2002: 1-16.
- "Meditations on the Crisis of Contemporary Dramaturgy", *Iphitos*, Biannual Journal of the Olympic Center of Philosophy and Culture. Vol. 2, no. 1 (Athens 2001): 9-17.
- "Η Φιλοσοφική χρήση του Μύθου στον Πλάτωνα" ("Plato's Use of Mythic Thought"), *Πλάτων. Αφιέρωμα στον Δημήτρη Ζ. Ανδριόπουλο*, Αθήνα: Εκδ Παπαδήμας, 2002: 365-89.
- "Myth as Matter and Form in Aristotle's Poetics and Euripides' Hypsipyle", *Proceedings of the XI Congress of the International Federation of the Societies of Classical Studies*. Vol. II, Federation Internationale des Associations d' Études Classique. *Parnassos* (Athens, 2002): 65- 74.
- "The Art of Communication and Its Transformations", in *The Philosophy of Communication, Proceedings of the XIII Conference of the International Society for Greek Philosophy*, Vol. II. Edited by K. Boudouris and T. Poulakos, Athens: Ionia Publications, 2002: pp. 17 -24.
- "Preface" to the English Edition, Basil Tatakis, *Byzantine Philosophy*, translated by N. Moutafakis. Indianapolis: Hackett Publishing Company, 2003: xv-xvii.
- "Aristotle and the Contemporary Crisis in Values", *Aristotle Today: The International Conference, Naoussa 2001*, Naoussa, Greece, 2003: 65-76; also in Greek translation, in the same volume, pp. 51-62.
- "Crime and Non-Punishment: The Case of the Lemnian Deeds ("Έγκλημα και Ατιμωρησία: Σχέτλια Έργα Λημνίων"),

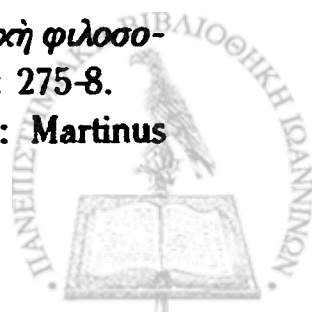
- chapter in book. Published in *Festschrift in Honor of Kostas E. Beys, presented on his 70th Birthday*. Vol. III, Athens, Greece, Eunomia Publications, 2003: 1943-67.
- “Marsilio Ficino’s Plotinus and the Renaissance”, *Philosophical Inquiry*, Vol. XXV, No. 1-2 (Winter-Spring 2003): 1-8.
- “In and Out of the Cave: Meditations in Pythagoreans, Plato and Plotinus”, *The Journal of Neoplatonic Studies*, Vol. IX, No. 1 (Fall 2001-Fall 2003): 1-15.
- “The Reality of the Polis and the Deception of the Cosmopolis”, in *Polis and Cosmopolis: Problems of a Global Era*. Edited by K Boudouris, Athens: Ionia Publications, 2003: 11-19.
- “Method and Ontology in Aristotle’s *Nicomachean Ethics*”, in *Essays in Honor of K. Beys, on his 70th Birthday*, (in Greek: “Μέθοδος και οντολογία στα Ἠθικά Νικομάχεια του Αριστοτέλους”), Edited by a Committee, Athens, Greece. Sakkoulas Publisher, 2003: 4367-82.
- “From Sophia to Philosophia: The Greek Conception of Philosophy”, in *Conceptions of Philosophy: Ancient and Modern*, edited by K. Boudouris, Athens: Ionia Publications, 2004: 26-37; also in Greek translation, “Από τη Σοφία στη Φιλοσοφία στην κλασική Ελλάδα”, in *Αντιλήψεις για τη Φιλοσοφία από τους Προσokratικούς ως σήμερα*, επιμ. Κ. Βουδούρη, Αθήνα 2004: 11-19.
- “Nietzsche’s Criticism of Aristotle in *The Birth of Tragedy* and *The Will to Power*”, in a Special Volume of *Skepsis: Essays in Honor of Professor L. Bargeliotes*. Olympia and Athens, 2004: 225-43.
- “The Special World of Cavafy’s Poetry: From Symbol to Reality”, *Phronimos: Journal of the South African Society for Greek Philosophy and the Humanities*. Pretoria, South Africa, vol. 5[2], 2004-2005: 1-16.
- “Paideia, Politeia and the Classical Tradition”, *International Journal for Decision Ethics*, vol. I, no 1. (Fall 2004): 155- 73.
- “We and the Ancients: The Timeliness of the Greek Political Wisdom” *Philosophical Inquiry*, contribution to the *Festschrift in Honor of K. Despotopoulos*. Vol. XXVII, No 1-2 (Winter-Spring) 2005: 3-23.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Κριτική παρουσίαση βιβλίων και έργων συγχρόνων ελλήνων και ξένων συγγραφέων που διαπραγματεύονται Φιλοσοφικά, Ιστορικά και Λογοτεχνικά θέματα.

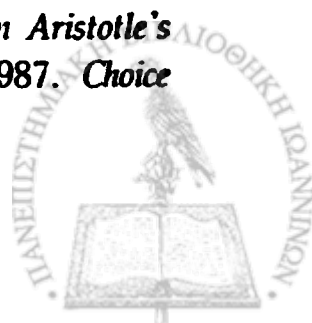
- E. Π. Παπανούτσου. *Ἠθική*. Ἀθήνα, "Ἴκαρος", 1949, *Journal of Philosophy*, XLVIII/23 (1951), 731-3.
- I. Θεοδωρακόπουλου. *Εἰσαγωγή στὴ φιλοσοφία*, Ἀθήνα, "Ἐστία", 1947, και *Πλάτωνος Φαῖδρος*, Ἀθήνα, "Ἐστία", 1948, *Journal of Philosophy*, LI/9 (1954): 277-84.
- I. Θεοδωρακοπούλου. *Σύστημα φιλοσοφικῆς ἠθικῆς*, Ἀθήνα, 1952. *Ethics*, L XV/3 (1955), 221-3.
- B. Τατάκη, *Θέματα Χριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς φιλοσοφίας*, Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία, 1952, σ. 209. *Journal of Philosophy*, LIII/11 (1956): 361-9.
- J. Hijman, *Askesis: Notes on Epictetus' Educational System*. Assen: Van Gorcum, 1959, 109. *The Classical World*, 53/2 (1959). 58-9.
- R. Cushman, *Therapeia: Plato's Conception of Philosophy*. Chapel Hill: Univ. of North Carolina Press, 1958, pp. xiii, 322. *Journal of Philosophy*, LVII/13 (1960): 455-60.
- G. Boas, *Some Assumptions of Aristotle*, *Transactions of the American Philosophical Society*, N.S. XLIX, 1959, Pt.6. *Classical World*, 54/3 (1960), 96-7.
- R. Hope, *Aristotle's Physics*, with Foreword by J.H. Randall, Jr., Lincoln: Univ. of Nebraska Press, 1961, p. ix, 241. *Classical World*, 55/1 (1961).
- W.D. Ross, *Aristotle's De Anima*, Oxford: The Claredon Press, 1961. *Classical World*, 55/1 (1961).
- E. Π. Παπανούτσου, *Γνωσιολογία: Ὁ κόσμος τοῦ πνεύματος*, τόμος 3ος, Ἀθήνα, Ἐκδ. "Ἴκαρος", 1954, *Journal of Philosophy*, LVIII/25 (1961): 803-9.
- G. Boas, *Rationalism in Greek Philosophy*, Baltimore: Johns Hopkins, 1961. *Classical Review*, 55/10 (1962), αναδημ. *Greek Orthodox Theological Review*, VII/1-2 (1962): 136-7.
- K. Καβαρνός, *Τὸ Σύμπαν καὶ ὁ ἄνθρωπος στὴν ἀμερικανικὴ φιλοσοφία*, Ἀθήνα 1959. *Journal of Philosophy*, LIX/10 (1962): 275-8.
- Robert William Hall, *Plato and the Individual*, The Hague: Martinus

- Nijhoff, 1963. *The Journal of the History of Philosophy*, 333/2 (October 1965): 260-1.
- Kanellopoulos, P., *Ascent to Faith: Essays on Death, Suffering and Faith*, translated from the Greek and with an Introduction by Mary P. Gianos, New York: Exposition Press, 1966. *The Greek Orthodox Theological Review*, 33/2 (Winter 1966-1967): 206-8.
- T. Brunius, *Inspiration and Katharsis. The Interpretation of Aristotle's Poetics VI 1449b 26*, Uppsala: Almqvist & Wikselle, 1966. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, XXVII/1 (1968): 105-6.
- W. Kaufmann, *Tragedy and Philosophy*, Garden City, N.Y.: Doubleday, 1968. *Comparative Literature Studies*, 8/2 (1971): 188-90.
- V. Tejera, *Modes of Greek Thought*, N.Y.: Appleton-Century-Crofts, 1971. *Journal of the History of Philosophy*, X/4 (1972): 472-4.
- W. Leszle, *Logic and Metaphysics in Aristotle*, Padova: Editrice Antenore, 1972. *American Classical Review*, II/2 (1972), 88. Ανάδην. *Diotima*, 2 (1974): 233.
- David Hume, *Δοκίμια. Φιλολογικά, Ἠθικά, Πολιτικά*, μετ. καὶ ἐπιμ. Ε. Π. Παπανούτσου. Ἀθήνα, “Ἑστία”, 1974. *Νέα Ἑστία*, 96/1132 (1974): 1400-2.
- Κ. Ντελόπουλου, *Ἱστορικά καὶ ἄλλα πρόσωπα στὴν ποίηση τοῦ Καβάφη*. Ἀθήνα 1972. *Books Abroad*, Issue of 1974.
- J.J. Pollitt, *The Ancient View of Greek Art: Criticism, History and Terminology*, New Haven and London: Yale University Press, 1974. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, XXXIII/3 (1975): 348-50.
- Γιάννη Δάλλα, *Καβάφης καὶ Ἱστορία*. Ἀθήνα, “Ἑρμῆς”, 1974. *Books Abroad*, Issue of 1975.
- K. Friar, *Modern Greek Poetry: From Cavafis to Elytis*, tr. introd., and notes. N.Y.: Simon and Schuster, 1973, pp. xx, 780. *Comparative Literature Studies*, XIII (1976): 274-77.
- Γ. Βρισιμιτζάκη, *Τὸ Ἔργο τοῦ Κ. Π. Καβάφη*, ἐπιμ. Γ. Σαββίδη. Ἀθήνα, “Ἰκαρος”, 1975. *World Literature Today*, (Winter 1977).
- N. P. White, *Plato on Knowledge and Reality*, Indianapolis: Hackett Publishing Co., 1976. *Classical World*, 71/3 (1977): 218-9.
- W.K.C. Guthrie, *A History of Greek Philosophy, Volume Four: Plato, The Man and His Dialogues, Earlier Period*. Cambridge: Cambridge University Press, 1975. *Journal of the History of Philosophy*, XVI/1 (1978): 95-99.

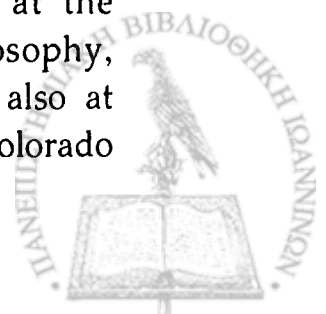
- Δ. Π. Κούτρας, *Ἡ Κοινωνική ἠθική τοῦ Ἀριστοτέλους: Αἱ ἀρεταὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλίας*. 1973. *Πλάτων*, 29/57-58 (1977): 287-9.
- Plato's *Meno* and *Plato's Phaedo*, transl. G.M.A. Grube. Indianapolis: Hackett Publishing Co., 1976. *Classical Outlook*, LVII/2 (1979): 39.
- G. Vlastos, ed. *Plato: A Collection of Critical Essays*, Vols. I-II, Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1978. *Classical World*, 73/3 (1979): 192.
- Γ. Ρίτσου, *Ἡ κυρὰ τῶν Ἀμπελιῶν. The Lady of the Vineyards*, transl. and introd. Apostle Athanassakis. N.Y.: Pella Publishing Co., 1978. *The Hellenic Journal*, VII/20 (1981): 5, 12.
- Aristotle, *Categories and Propositions*, transl. comm. and glossary by H.G. Apostle, Grinnell: The Peripatetic Press, 1980. *Apeiron*, XVI/2 (1982): 141-42.
- L. Couloubaritsis, *L' Avenement de la science physique: Essai sur la Physique d'Aristote*. Editions Ousia, Publié avec du Ministere de la Communaute francaise de Belgique, 1980. *Journal of the History of Philosophy*, XXII/1 (1983): 116-9.
- A.P. Fotinis, *The De Anima of Alexander of Aphrodisias*, University Presses of America, 1979. *The Philosophical Inquiry*, VI/1 (1984): 74-6.
- H-G. Gadamer, *The Idea of the Good in Platonic-Aristotelian Philosophy*, transl. introd. and annot. P. Christopher, New Haven: Yale University Press, 1986. *Choice* (October 1986): 291.
- G.P. Herderson, E. P. Papanoutsos. Boston: Twayne Publishers, 1983. *Modern Greek Studies Yearbook*, II (1986): 361-3.
- J.A. Elias, *Plato's Defence of Poetry*, Albany: SUNY Press, 1984. *Idealistic Studies*, XVII/1 (1987): 89-90.
- M. Nussbaum, *The Fragility of Goodness Luck and Ethics in Greek Tragedy and Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press, 1986. *Choice* (April 1987): 251.
- R. Sorabji, ed. *Philoponus and the Rejection of Aristotelian Science*. Ithaca: Cornell University Press, 1987. *Choice* (November 1987): 242.
- A. Gotthelf and J.G. Lennox, eds., *Philosophical Issues in Aristotle's Biology*, Cambridge: Cambridge University Press, 1987. *Choice* (November 1, 1988): 271.

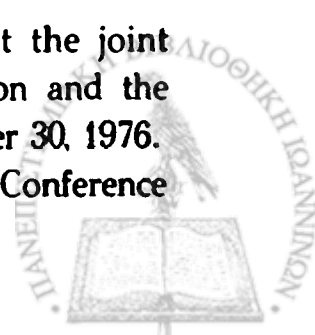
- T. Irwin, *Aristotle's First Principles*, Oxford, Oxford University Press, 1989. *Choice* (January 1990): 272.
- Δ. Ζ. Ανδριόπουλου, *Ιστορία της Νεοελληνικής Αισθητικής*. Παπαδήμας. Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, 1989. *The British Journal of Aesthetics*, 32/1 (January 1992): 82-83.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

- "The Aesthetic Use of Poetry in Cavafy's Poetry", annual conference of the American Society for Aesthetics, Princeton University, 12-14 October, 1967.
- "Mythology and Modernity in Cavafy", at the Symposium on Modern Greek Literature, Comparative Literature Department of University of Maryland, College Park, Maryland, April 29-May 1, 1968.
- "Democracy, Institutional Balance and the Science of the Good Life", invited lecture, Center for the Study of Democratic Institutions, Santa Barbara, California, November 12, 1968.
- "The Problem of Excellence in Higher Education", invited lecture, Center for the Study of Contemporary Values and the Department of Philosophy, University of Santa Clara, California, May 3, 1969.
- "Politics, Institutions and Communities", public lecture, at the invitation of the Departments of Classics and Philosophy, Brock University, St. Catharines, Ontario, February 12, 1971.
- "Tragic Vision and Philosophic Theoria", invited lecture, Department of Philosophy, Colorado College, Colorado Springs, February 28, 1971, also presented at the invitation of the Departments of Classics, World Literature, and Philosophy, San Francisco State Univ., California, May 24, 1972.
- "Nikos Kazantzakis and the Tragic Sense of Life", at the invitation of the Hellenic Arts Society of San Francisco in cooperation with the *Epsilon Phi Sigma* Students Association, The University of California at Berkeley, March 3, 1971; also given at the invitation of the Departments of Classics and Philosophy, University of Colorado, Boulder, November 14, 1972; also at the invitation of the Committee on Public Lectures, Colorado

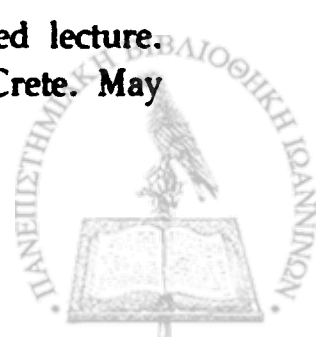
- College, November 16, 1972.
- "Mesolonghi and Its Role During the Greek War of Independence", given at the Hellenic Studies Group, Atlanta, Georgia, April 25, 1971; also at the invitation of the Hellenic University Club of Southern California, L. A., March 18, 1972.
- "Hellenic Paideia and Present Realities", organized by the Department of Classics and the Greek Students Association, University of California, Berkeley, January 31, 1972.
- "Excellence in the Fine Arts", presented at the invitation of the Department of Fine Arts, Hope College, Michigan, March 8, 1972.
- "Cavafy and Kazantzakis: Neo-Hellenism and the Classical Tradition", invited by the Hellenic Cultural Series, Department of Greek and Latin, Wayne State University, Detroit, Michigan, May 8, 1973.
- "Some Observations on Aristotle's *Categories*", presented at the International Conference of the Society for Greek Philosophy, Greece, July 8-10, 1974.
- "Neohellenic Conceptions of the Tragic", *Distinguished Visiting Lectureship in the Humanities*, Haverford College, April 21, 1976.
- "Lord Byron's Last Visit to Greece: The Poetry of Romantic Politics", American Council for Neo-Hellenic Studies, New York City, May 1976.
- "Tragedy: Ancient and Modern", invited lecture. Department of Classics, University of Toronto, Canada, October 21, 1976.
- "Alexandria: The History and Legend of a Cosmopolis", *The Brademas Lecture*, Ball State University, Muncie, Indiana, October 28, 1976.
- "The Greek Heritage and the American Republic", a lecture presented at the invitation of the National Bicentennial Symposium, University of Chicago, October 29, 1976.
- "Classical Thought and Modern Democratic Institutions", lecture presented at the West Virginia Wesleyan College, November 12, 1976.
- "The Poem *Romaiosini* of Yiannis Ritsos", presented at the joint symposium of the American Philological Association and the Modern Greek Studies Association, New York, December 30, 1976.
- "Europe and Greece", opening address given at the 5th Conference

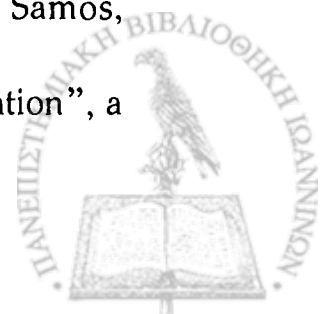
- of the Institute for International Relations and Justice. "The Law of the European Communities and Greece", University of Thessaloniki, August 29, 1977.
- "The Concepts of Excellence in Historical Perspective", The *Humanities Lecture*, Western Washington University, Bellingham, WA, October 27, 1977.
- "Self-Alienation and the Human Condition in C. P. Cavafy's 'The City'", invited lecture, Department of Classics and the Hellenic Students Society, Boston University, April 12, 1978.
- "The Prospect of European Unity: Cultural and Political Implications", presented at the invitation of the Center for European Cities, Department of History, Harvard University, 13 April, 1978.
- "Aristotle's Theory of Categories and Its Relationship to Post-Classical Ontologies", presented at the World Conference on Aristotle. Thessaloniki, Greece. August 7-14, 1978.
- "Science and Piety in the Philosophy of Epicurus", presented at the 4th International Symposium of the Aegean. Samos, Greece, August 21-27, 1978; also at the invitation of the Departments of Classics and Philosophy, MacAlister College, St. Paul, Minnesota, October 22, 1980.
- "Freedom Poetry in Greece during the German Occupation", presented at the Conference of 1978 "Greece in the 40's" Modern Greek Studies Association and the the Center for Mediterranean Studies, the American University, Washington, D.C., November 12, 1978.
- "Lemnian Deeds: Mythical Background and Socio-political Significance", presented at the International Conference on Aegean Studies, Lemnos, Greece, August 16-21, 1979.
- "Cavafy as a Political Thinker", a special lecture, Philosophy Department Colloquium, Arizona State University, November 1, 1979.
- "Dialectic and Health in Plato's *Gorgias*: Presuppositions and Implications", a lecture given at the invitation of the Greater Boston Colloquium for Ancient Philosophy, Clark University, November 15, 1979
- "The Argument for the Unity of the Virtues in Epicurus", invited

- lecture, Philosophy Colloquium. State University of New York at Buffalo, March 7, 1980.
- "Critical Humanism and the Philosophy of Culture: The Case of E. P. Papanoutsos", "University of Minnesota, Minneapolis, May 16, 1980.
- "A Historical and Cultural Analysis of the Myth of Icarus", presented at the invitation of the International Symposium on Aegean Studies, Ikaria, Greece. July 17-21, 1980.
- "Major Themes in Cavafy's Poetry: Classical and Contemporary", Eight Seminar Lectures delivered under the auspices of the Ionic Center for Cultural Studies, Chios, Greece, July 3-17, 1983.
- "*Theourgia* and *Demiourgia*: A Controversial Issue in Hellenistic Thought and Religion", presented at the International Conference on Neoplatonism and Gnosticism, the University of Oklahoma, Norman, March 18-21, 1984.
- "The Philosophy of the Delphic Idea in the Prose Works of Angelos Sikelianos", presented at the International Symposium, the European Center of Delphi, March 1, 1985.
- "The Classical Hellenic Enlightenment". Inaugural address, Academy of Athens. April 2, 1985.
- "The Unity of Science and Aristotle's Categorical Theory", invited lecture by the Greek Society for the Unity of Science. April 4, 1985.
- "Revolutions, Reforms and Educational Philosophy in Aristotle's Theory of Constitutional Law", presented at the XII World Congress on Philosophy of Law and Social Philosophy, Athens, Greece, August 18-24, 1985.
- "Nietzsche and Aristotle on the Tragic Emotions", *The 1986 Theodore J. Tracy Lecture*, Department of Classics, University of Illinois, Chicago, May 1, 1986.
- "Myth and the Philosophy of Myth", a lecture presented at the invitation of the School of Philosophy, University of Ioannina. May 14, 1986.
- "Aristotle on Concept Formation and Predication", invited lecture. The Division of Humanistic Studies, University of Crete. May 21, 1986.

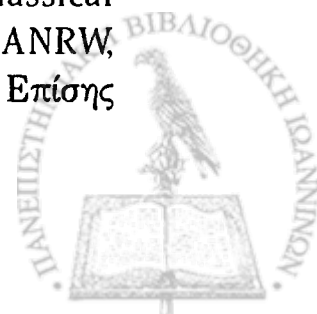
- “American Philosophy and the Aristotelian Tradition”, lecture at the Academy of Athens, June 10, 1986.
- “Cavafy on the Universal Value of the Hellenic Experience”, a public lecture presented at the University of Miami, sponsored by the Hellenic Cultural and Educational Foundation, February 27, 1987; also at the invitation of the *University Lecture Series*, Colgate University, Hamilton, NY, November 14, 1988.
- “The Concept of *Ousia* in Aristotle’s *Categories*”, lecture presented at the invitation of the School of Philosophy, University of Ioannina, May 15, 1987.
- “Aristotle’s Conception of Tragedy and the Nietzschean Critique”, lecture presented at the Academy of Athens, May 26, 1987.
- “Aristotle on Justice and Equity”, presented at the 3rd International Symposium of the Society for Greek Philosophy. Athens, May 22-27, 1987.
- “The Aegean Origins of Philosophy and Humanism”, presented at the conference on Ancient Sources of Science and Culture, Institute of Aegean Studies. Athens, June 4-5, 1987.
- “An Unresolved Question About Lord Byron’s Second Visit to Greece”, presented at the 14th International Symposium for the study of Lord Byron. Athens, July 6-8, 1987.
- “Greek Concepts of Man and the Constitution of the United States”, presented at the conference on “Ancient Greece and Modern America: Origins of Political Thought” University of California, Lake Tahoe, August 28-29, 1987.
- “Skepticism and Poetry: The Problematic of the Myth of Nostos in Kazantzakis, Cavafy and Sikelianos”, presented at the 2nd International Symposium on Philosophy and Interdisciplinary Research, Zacharo, Olympia. July 27, 1988.
- “Arcadian References in Schneider’s *Pan, Logos and John Dewey*”, presented at the Annual Convention of the Arcadian Academia, Tripoli, Greece. August 14, 1988.
- “Socrates of Athens as a Presocratic Philosopher”, presented at the 1st International Conference for Greek Philosophy. Samos, Greece. August 29, 1988.
- “The Place of the Aegean in the History of World Civilization”, a

- public lecture presented at the invitation of the city of Samos, August 30, 1988.
- "Cavafy, a Universal Poet of the Twentieth Century", invited lecture, *University Lecture Series*, Colgate University, Hamilton, NY, November 14, 1988.
- "Moral Excellence in the Contemporary World", lecture presented at Millsaps College, Jackson, MS, February 10, 1989.
- "Hellenism as Cultural Tradition and as Idea", a lecture invited by the Hellenic University Club of Youngstown, Ohio, March 25, 1989.
- "The Aristotelianism of Photius' Philosophical Theology", the Franklin J. Matchette Foundation Lecture in the series "Aristotle in Late Antiquity", The Catholic University of America, School of Philosophy, Washington, D.C., November 3, 1989.
- "Dogmatism and Epicurean Thought", presented at the 3rd International Symposium of Philosophy and Interdisciplinary Research. Olympia, Zacharo. August 1-5, 1990.
- "Anaxagoras and Socrates", presented at the 2nd International Conference of the Society for Greek Philosophy, Samos, Greece. August 23-29, 1990.
- "Paideia in Classical Greece and Its Ecumenical Scope", a lecture presented at the invitation of the Philosophy Seminar of the University of Athens. May 6, 1991.
- "The Propositional Interpretation of Aristotle's Categorical Theory", a lecture presented at the invitation of the University of Athens, Department of Philosophy, May 17, 1991.
- "Eva Palmer-Sikelianos and the Aesthetics of the Delphic Idea", a lecture presented at the invitation of the Cultural Society of Educators. Lefkas, Greece. August 10, 1991.
- "The Pythagorean Way of Life: Morality and Religion", presented at the 3rd International Conference of the Association for Greek Philosophy. Samos, August 24, 1991.
- "Olympia as Cultural Center and Sacred Tradition", lecture at the invitation of the International Conference of the Institute for Olympic Games. Olympia, Greece, September 3, 1991.
- "Philosophy of Education and the Concept of the State", opening address, Symposium for Paideia, University of Patras.

- September 20, 1991.
- “Cavafy: Alexandrian Poet and Brave Man of Pleasure”, given at the 1st International Symposium “K. Kavafis” sponsored by the Ministry of Culture of Egypt and the Ministry of Culture of Greece. Cairo and Alexandria, October 12-17, 1991.
- “Aristotle’s Contribution to Western Culture”, the Franklin J. Matchette Foundation Public Philosophy Lectures, Old Dominion University, April 3, 1992.
- “The Hellenistic and Neo-Platonic Concept of Virtue”, Lecture at the Philosophy Seminar “University of Athens, May 8, 1992.
- “Language and Phyletic Continuity in the Poetry of Cavafy”, a lecture at the invitation of the Institute of Letters and Arts. Athens, May 22, 1992.
- “The Ontological and Psychological Foundations of Aristotle’s Theory of Categories” Special lecture on the occasion of the bestowing of the degree of Honorary Doctor of Philosophy and Humane Letters, University of Athens. June 10, 1992.
- “Η αρχαία Έλληνική φιλοσοφία στὸν κόσμο τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ”, Annual lecture at the Academy of Athens, January 19, 1993.
- “Ο Ἀριστοτέλης καὶ ἡ ὄντολογία τοῦ ποιητικοῦ κόσμου”. Ομιλία κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἀνακήρυξής μου σε Τιμητικό Μέλος του “Παρνασσού”, 2 Ιανουαρίου 1993.
- “Η αρχαία ἀντίληψη περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἀνδρείας”. Ομιλία στο σεμινάριο Φιλοσοφίας, 5η Συνεδρία τῆς Διεθνούς Ἑταιρείας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, Παναπιστήμιο Ἀθηνῶν, 5 Μαΐου 1993.
- “Η Ἀρκαδία στὴν ποίηση τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ”. Διάλεξη μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου τῆς Νομαρχίας Ἀρκαδίας, 10 Μαΐου 1993.
- “Οι Νεοπλατωνικὲς πηγὲς τῆς αισθητικῆς τοῦ Φωτίου”, στο 5ο Διεθνὲς Συνέδριο Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Σάμος καὶ Πάτμος, 1993.
- “Η Ἀναγέννηση τῆς Ἑλληνικῆς κληρονομιάς κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπαναστάσεως”. Διάλεξη, Third Conference of the International Research and Publication Project, *The Classical Tradition and the Americans*, The Institute for the Classical Tradition, Boston University, and the Arbeitsstelle ANRW, University of Tübingen. Boston, 12-13 Νοεμβρίου 1993. Επίσης

- και ομιλία στην έκτακτη συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών. 17 Οκτωβρίου, 1995.
- "Some Timely Observations on Aristotle's Architectonic of Political Techne" στο 6ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας με θέμα "Η Πολιτική Φιλοσοφία του Αριστοτέλους". Ιερισσός. 19-26 Αυγούστου 1994.
- "The Ethical and Political Philosophy of the Stoics" στο Σεμινάριο Φιλοσοφίας της Διεθνούς Εταιρείας Ελληνικής Φιλοσοφίας και του Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, 8 Μαΐου 1995.
- "Sikelianos and the Delphic Idea: Cultural and Educational Vision" στο Σεμινάριο Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας και Πολιτισμού σε συνεργασία με την Ελληνική Ανθρωπιστική Εταιρεία. Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών. 30 Ιουλίου-13 Αυγούστου 1995.
- "Η Άριστοτελική θεωρία περί λόγου" ("Aristotle's Theory of Logos"), presented at the VII International Conference on Greek Philosophy, sponsored by the International Association for Greek Philosophy and Culture. Samos, Greece. August 20-27, 1995; also at the invitation of the Department of Classical Studies, Duke University. September 27, 1996.
- "Νεοπλατωνικά στοιχεία στα σχόλια του Ἀρέθα" ("Neoplatonic Elements in Arethas' Scholia on Aristotle and Porphyry"), presented at the International Society for the Study of Medieval Philosophy "Κέρκυρα. Ιονικόν Πανεπιστήμιο, 6-8 Οκτωβρίου, 1995.
- "Ο Πλάτων ως κριτής τῆς δημοκρατίας, ἀρχαίας καὶ σύγχρονης" ("Plato as Critic of Democracy: Ancient and Modern") στο 8ο Διεθνές Συνέδριο της Εταιρείας Ελληνικής Φιλοσοφίας. Αθήνα. 5 Ιουλίου 1996.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

- "Moral conflicts", *Philosophy and Phenomenological Research*, τόμ. 24ος, αρ. 1, Σεπτέμβριος 1963. Μετάφραση του άρθρου του Ε. Π. Παπανούτσου.
- "Poetry and Language", *The Charioteer*, αρ. 3 (1961). Μετάφραση άρθρου του Ε.Π. Παπανούτσου.

Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 26510 - 77358

